

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΔΡΑΜΑΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

2018

Ἀφιερωμένον
εἰς τόν Ἑλληνισμόν
τῆς Θράκης

ΕΤΟΣ 12ον

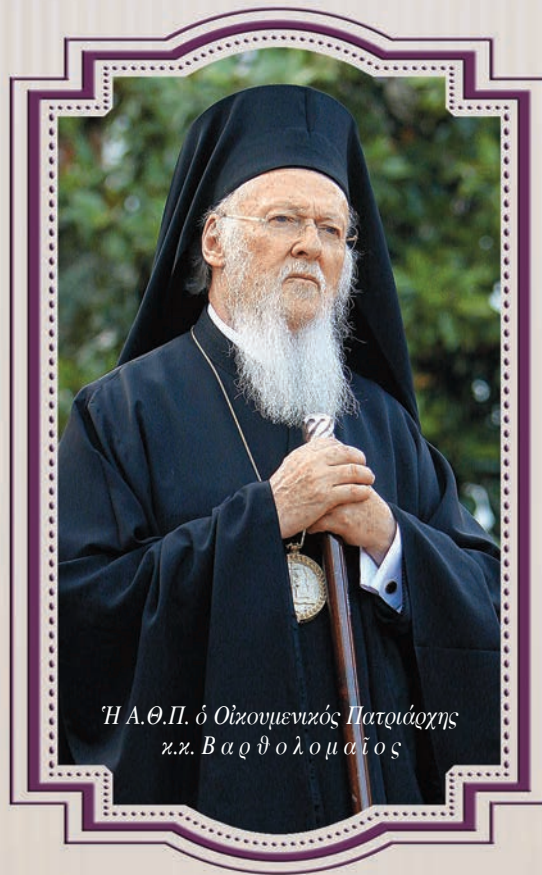

ΤΙ ΕΣΤΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ;

«Ο Πατριάρχης ἐστὶν εἰκὼν
ζῶσα Χριστοῦ καὶ ἔμφυχος,
δι' ἔργων καὶ λόγων
χαρακτηρίζουσα τὴν ἀλήθειαν.
Τέλος αὐτῷ ἡ τῶν καταπεπι-
στευμένων ψυχῶν σωτηρία
καὶ τὸ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας
καὶ τῆς ἐκδικήσεως τῶν δογμά-
των λαλεῖν ἐνώπιον βασιλέως
καὶ οὐκ αἰσχύνεσθαι».

«Επαναγωγή», Νομικὸν Βιβλίον
Βασιλείου Μακεδόνης
καὶ Λέοντος Σοφοῦ

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
κ.κ. Βαρθολομαῖος

Εἰς τὸν ἱερὸν κλῆρον
& τοὺς εὐσεβεῖς
χριστιανοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας
εὐχόμεθα τὸ Νέον Ἔτος

2018

ἀπὸ Θεοῦ εὐλογημένον
καὶ εἰρηνικόν.

† Δράμας Τσαλῶ

† Ὁ Δράμας Παῦλος

Ὁ Σεβασμιώτατος
Μητροπολίτης
Δράμας
κ.κ. Παῦλος

Πρόλογος

Στόν ἑλληνισμό τῆς Θράκης ἀφιερώνουμε τό ἡμερολόγιο τοῦ ἔτους 2018 τῆς ἱερᾶς μητροπόλεώς μας. Οἱ Ἕλληνες τῆς Θράκης βίωσαν πρῶτοι τόν πόνο καί τά δεινά κατὰ τίς γεωπολιτικές ἀνακατατάξεις τοῦ προηγούμενου αἰῶνα. Εἶχαν τό θλιβερό προνόμιο πρῶτοι αὐτοί νά γευθοῦν τίς συνέπειες τοῦ ἐκπατρισμοῦ καί μάλιστα οἱ κατοικοῦντες τή Βόρεια Θράκη (Ἀνατολική Ρωμυλία), πού βίαια προσαρτήθηκε στή Βουλγαρική ἡγεμονία (6-9-1885).

Οἱ διώξεις καί οἱ ἐκτοπίσεις συνεχίστηκαν ἐντονότερα στά ἐπόμενα χρόνια, μέχρι πού τόν Ἰούλιο-Αὔγουστο τοῦ 1906 κατέληξαν στό μεγάλο διωγμό τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Βόρειας Θράκης, μέ ἀποκορύφωση τίς σφαγές τῆς Ἀγχιάλου.

Στή συνέχεια, μετά τήν ἔκρηξη τοῦ Α΄ Παγκοσμίου πολέμου ὑπέστησαν τά πάνδεια, μέ διαδοχική ἐναλλαγή τῶν κατακτητῶν. Τήν περίοδο αὐτή ὀλέθριες ὑπῆρξαν οἱ συνέπειες γιά τούς Ἕλληνες τῆς Θράκης. Καταστροφές πόλεων καί χωριῶν, μεταναστεύσεις, ἀπελάσεις συνετέλεσαν, ὥστε ἡ μέχρι τότε ἀνθοῦσα οἰκονομία νά παραλῦσει καί ἡ πολιτιστική ζωή νά καταστραφεῖ.

Ὅταν πλέον τέθηκε ἡ ταφόπλακα γιά τά δίκαια τοῦ ἑλληνισμοῦ στήν περιοχή, πρόσφυγες οἱ Θρακιῶτες κα-

τέφυγαν στά ἐντεῦθεν τοῦ Ἑβρου ποταμοῦ ἐλεύθερα ἐδάφη.

Ἡ μητρόπολις μας, κατ' ἐξοχήν προσφυγική, δέχθηκε πρόσφυγες ἀπό τή βόρεια καί τήν Ἀνατολική Θράκη. Μαζί τους ἔφεραν κειμήλια πνευματικά, τά ὁποῖα κοσμοῦν τούς Ἱερούς ναούς μας. Κέντρο αὐτῶν ὁ Ἱερός Ναός τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων στή Δράμα, πού κοσμεῖται μέ πολλά κειμήλια ἀπό τήν Ἀδριανούπολη.

Οἱ δραστήριοι Θρακιῶτες σύλλογοι μέ κορυφαῖο τή "Θρακική Ἑστία" καλλιεργοῦν καί μεταφυτεύουν τήν παράδοση τῆς Θράκης.

Καθήκον μας ἡ ἀφιέρωση τοῦ ἡμερολογίου τοῦ ἔτους 2018 στήν ἱερά μνήμη ἐκείνων πού ἔμειναν στά ἅγια χρώματα, ἐκείνων πού ἤρθαν καί ὀρθοπόδησαν καί ἔζησαν ἀξιοπρεπῶς καί ἐθνοπρεπῶς, καί αὐτῶν πού κρατοῦν τό ἅγιο φῶς αὐτῆς τῆς ἱερῆς παρακαταθήκης ἀναμμένο.

Ἡ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΔΡΑΜΑΣ

† Ο ΔΡΑΜΑΣ ΠΑΥΛΟΣ

Οι Έλληνες τῆς Θράκης

Ο Θρακικός Έλληνισμός επιβίωσε μέσα από δυσμενέστερες συγκυρίες τόσο κατά τις αρχές της Τουρκοκρατίας, όσο και κατά τη διάρκεια και τό τέλος της. Στήν Έλληνική Έπανάσταση τοῦ 1821 συμμετείχε ενεργά, όσο τοῦ ἐπέτρεπε ἡ ἰσχυρή παρουσία τουρκικοῦ στρατοῦ στήν περιοχή τῆς Θράκης. Μὲ τὴν ἴδρυση τῆς Βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας (1870) καὶ τὴν ἐθνικὴ ἀφύπνιση τῶν Βουλγάρων ἓνα μεγάλο κομμάτι του, ἡ Βόρεια Θράκη (Ἀνατολικὴ Ρωμυλία), ἀποσπάστηκεπραξικοπηματικά ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους καὶ ἐνσωματώθηκε στὴ βουλγαρικὴ ἡγεμονία (1885). Τὸ ὑπόλοιπο τμῆμα τῶν Θρακῶν πού ζοῦσε στὴ σημερινή Ἀνατολική καὶ Δυτικὴ Θράκη συνέχισε τὴν πορεία του προσβλέποντας στὴ μελλοντικὴ λευτεριά.

Μόνοι τοὺς οἱ Θρακιῶτες, ἐπιβιώνοντας κάτω ἀπὸ τὰ ἄγρυπνα βλέμματα τῆς ἐγγύτατης τουρκικῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἐξουσίας, στήριξαν τὶς δυνάμεις τοὺς στήν πιό δύσκολη στιγμή τῆς ἱστορικῆς τους πορείας στήν ἀνάπτυξη τῆς ἐλληνικῆς ἐκπαίδευσης. Ἡ ἐλληνικὴ παιδεία ἦταν ἐκείνη πού κράτησε ὑψηλὸ τὸ φρόνημα τῶν Ἑλληνοθρακῶν καὶ ἀσβεστο τὸν πόθο τους γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους καὶ τὴν ἔνωσή τους μέ τοὺς Ἕλληνες ἀδελφούς τῆς ἐλεύθερης Ἑλλάδας.

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Θρακικοῦ Ἀγῶνα (1906-1912), τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καὶ τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου ἄρχισε ὁ ξεριζωμὸς τοῦ βορειοθρακικοῦ ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος συντελέστηκε ἐξολοκλήρου μετὰ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφή, ἀπὸ τὸ 1922 μέχρι τὸ 1924.

Σήμερα μόνο ἡ Δυτικὴ Θράκη βρίσκεται στὰ ἐδαφικὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους. Ἀντίθετα ὁλόκληρος ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης μέ κύρια κέντρα τὴν Ἀδριανούπολη, τὴ Ραιδεστό, τὴν Καλλιπὸλη, τὴν Αἶνο, τὶς Σαράντα Ἐκκλησιές, τὴν Ἀρκαδιούπολη, τὴ Χαϊρούπολη, τὴν Τυρολόη, τὴ Βιζύη, τὴν Ἡράκλεια, τὴν Ἰάμπωλη καθώς καὶ ἐκεῖνος τῆς Βόρειας Θράκης, δηλαδὴ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, πού ζοῦσε στὴ Φιλιππούπολη, στήν Κούκλαινα, στό Στενήμαχο, στό Καβακλή, στὰ Βοδενά, στὴ Σωζόπολη, στήν Ἀγχιάλο, στὴ Μεσημβρία, στὴ Βάρνα καὶ στὸν Πύργο, ὁλόκληρος αὐτὸς ὁ ἑλληνισμὸς **χάθηκε ἄδοξα καὶ ἄδικα**, καὶ μόνο οἱ ἱστορικὲς μνήμες ἀπομένουν νὰ τὸν ξαναζωντανέψουν.

Ἡ Θράκη στήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821

Ἡ συμμετοχή τῆς Θράκης στήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ 1821 ὑπῆρξε οὐσιαστική, συνεχής καί πολύμορφη, παρά τό γεγονός ὅτι πραγματοποιήθηκε κάτω ἀπό πολύ πῖο δύσκολες συνθήκες σέ σχέση μέ τίς ἄλλες ἐλληνικές περιοχές.

Ἡ Θράκη βρισκόταν πολύ κοντά στήν Κωνσταντινούπολη καί ἡ παρουσία τοῦ Ὄθωμανικοῦ στρατοῦ στήν περιοχή ἦταν ἰσχυρή, ὁπότε πολύ εὐκόλα κάθε ἐξέγερση θά καταπνιγόταν ἀπό τοὺς Τούρκους. Παράλληλα, ἡ ὁμαλή διαμόρφωση τοῦ ἐδάφους δέν παρείχε δυνατότητα ἀνάπτυξης κλεφτοπόλεμου καί διαφυγῆς στά βουνά, ὅπως στή νότια Ἑλλάδα.

Ἡ ἐπανάσταση στή Θράκη εἶχε τή μορφή τοπικῶν ἐξεγέρσεων, ἐνῶ πολλοί Θράκες ἐγίναν μέλη τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, καί πολλοί νέοι ὑπῆρξαν Ἱερολοχίτες. Ταυτόχρονα σημαντική ἦταν ἡ συμμετοχή τῶν Θρακῶν ἀγωνιστῶν στίς στρατιωτικές ἐπιχειρήσεις τόσο τῆς ξηρᾶς, ὅσο καί τῆς θάλασσας, ἐνῶ πολλοί ἀπό τοὺς ἀγωνιστές αὐτοὺς συνέχισαν τόν ἀγῶνα στή νότια Ἑλλάδα.

Μεγάλη ἦταν ἡ προσφορά τῶν Θρακῶν στήν οικονομική καί πνευματική ζωὴ τῶν ὑπόδουλων Ἑλλήνων, ἀφοῦ δραστηριοποιήθηκαν στό ἐμπόριο, ἔδειξαν ἐν-

Βυζαντινὰ εἱρεῖπια στήν Ἀδριανούπολη

διαφέρον γιά τή μόρφωση καί τήν παιδεία καί σφυρηλάτησαν ἀλληλέγγυο κοινοτικό πνεῦμα μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ συστήματος τῶν κοινοτήτων, πού προετοίμασε τό ἔδαφος γιά τήν ἀφύπνιση τοῦ ντόπιου ἐλληνισμοῦ καί τή μελλοντική ἐξέγερση. Ἡδη ἀπό τόν 15ο αἰῶνα οἱ κοινότητες λειτουργοῦν σχολεῖα καί ἱδρύουν βιβλιοθήκες στήν Ἀδριανούπολη, στή Φιλίππουπολη, στήν Αἶνο, στήν Καλλιπόλη, στό Διδυμότειχο, στά Γανοχώρια, στή Σηλυβρία, στή Σωζόπολη καί σέ ἄλλες θρακικές πόλεις, πού ὑπῆρξαν ἀργότερα σημαντικοί πυρῆνες τοπικῶν ἐπαναστατικῶν κινήματων. Τά περισσότερα ἀπό τά ἱδρύματα αὐτά συντηροῦνται ἀπό τίς τοπικές συντεχνίες, τίς κοινοτικές ἀρχές καί τήν ἐκκλησία.

Πρωτεργάτης τῆς ἀφύπνισης τοῦ λαοῦ ὑπῆρξε ὁ Ἀδριανουπολίτης ἀρχιμανδρίτης **Θεόκλητος Πολυειδής**. Τό ἔργο του «Οἱ χρησμοὶ τοῦ Ἀγαθαγγέλου» (1750) ἐνίσχυσε σημαντικά τὸ φιλελληνισμό στίς εὐρωπαϊκὲς πόλεις πού ὁ ἴδιος ἐπισκέφθηκε καὶ προώθησαν τὸ ἐπαναστατικὸ πνεῦμα τῶν ὑπόδουλων Ἑλλήνων, ἐπειδὴ προέλεγαν τὴ μελλοντικὴ ἀπελευθέρωση τοῦ σκλαβωμένου ἑλληνισμοῦ.

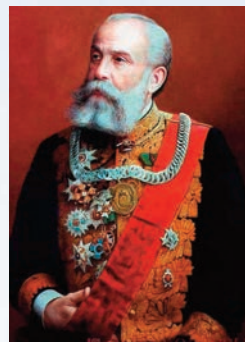
Θρακιῶτες στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία καὶ τὸν Ἱερὸ Λόχο

Ἡ ἱστορικός Ἰωάννης Φιλῆμων στό ἔργο του γιά τὴν ἱστορία τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ἀναφέρει 700 ὀνόματα Φιλικῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα 31 εἶναι Θράκες.

Στίς παραμονές τῆς Ἐπανάστασης οἱ θρακικὲς κοινότητες δραστηριοποιοῦνται δυναμικά μέ τὴ μύηση Θρακῶν στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία. Τό 1815 ἐγγράφεται ὡς τέταρτο μέλος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας μαζί μέ τόν Ξάνθο, τόν Τσακάλωφ καὶ τόν Σκουφᾶ ὁ ἔμπορος **Ἀντώνης Κομιζόπουλος** ἀπὸ τὴ Φιλιππούπολη, ὁ ὁποῖος συμβάλλει ἡθικά καὶ ὑλικά γιά τὴν εὐόδωση τοῦ ἀγώνα ἀπὸ τὴ Μόσχα, πού ἦταν ἡ ἔδρα τῶν ἐπιχειρήσεών του. Καθοριστικός ὑπῆρξε καὶ ὁ ρόλος τοῦ μεγάλεμπορου **Γρηγορίου Μαρασλή** ἀπὸ τὴ Φιλιππούπολη, ὁ

ὁποῖος μυήθηκε στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία μετὰ τὴν καταστροφή τοῦ Ὑψηλάντη στὴ Μολδοβλαχία διαβλέποντας τὴν ἀνάγκη περίθαλψης τῶν προσφύγων. Γνωστὰ μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ὑπῆρξαν **οἱ Θρακιῶτες ἀδελφοὶ Κυριάκος, Σταμάτης καὶ Ἀλέξανδρος Κουμπάρης** ἀπὸ τὴ Μεσημβρία τῆς Μαύρης θάλασσας, ἐπίσης ἔμποροι, πού δραστηριοποιοῦνται στὴν Ὀδησό. Ἀνάμεσα στὰ μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας συγκαταλέγονται πλῆθος Θρακῶν ἀπὸ τὴ Μεσημβρία, τὴν Ἀγχίαλο, τὴ Σωζόπολη, τὴ Βάρνα, τὴ Φιλιππούπολη καὶ τὸ Στενὴ μᾶχη.

Ἰδιαίτερη ἀναφορά πρέπει νὰ γίνεи στοὺς νέους πού κατάγονταν ἀπὸ τὴ Θράκη καὶ εἴτε σπούδαζαν σὲ Πανεπιστήμια τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ στίς Ἀκαδημίες τοῦ Βουκουρεστίου καὶ τοῦ Ἰασίου, εἴτε ἐργάζονταν σὲ ἐμπορικοὺς οἴκους Ἑλλήνων τῆς νότιας Ρωσίας καὶ τῶν Ρουμανικῶν χωρῶν. Αὐτοὶ ἦταν ἀπὸ τοὺς πρῶτους πού πλαισίωσαν τὸν Ἱερὸ Λόχο τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη καὶ πῆραν μέρος στὴ μάχη στοῦ Δραγατσάνι, ὅπου ἔχασαν καὶ τὴ ζωὴ τους ἡρωικά μαχόμενοι.

Γρηγόριος Μαρασλής,
Μ. Εὐεργέτης

Μεταξύ αὐτῶν πού ἐπέζησαν ἦταν καί ὁ **Κωνσταντῖνος Ξενοκράτης** ἀπό τό Σαμάκοβο, ὁ ὁποῖος ἐγκαταστάθηκε στό Βουκουρέστι καί διέθεσε μεγάλο μέρος τῆς περιουσίας του γιά τήν ἴδρυση σχολείων στή γενέτειρά του, στή Βιζύη, ἀλλά καί στό Μεσολόγγι (Ξενοκράτειο Παρθεναγωγεῖο). Παράλληλα, μαζί μέ τόν ἀδελφό του εἶχε μετατρέψει τό σπίτι του στό Βουκουρέστι σέ νοσοκομεῖο γιά τήν περίθαλψη τῶν Ἑλλήνων.

Ἐνεργὴ συμμετοχὴ στά ἐπαναστατικά γεγονότα τῆς Μολδοβλαχίας εἶχε καί ὁ Ἀδριανουπολίτης **Γεώργιος Παπᾶς (ἢ Καραγεώργης)**, ὁ ὁποῖος συγκρότησε δικό του ἐκστρατευτικό σῶμα, γιά νά κινητοποιήσει τόν ἑλληνισμό τῆς Βόρειας Ἑλλάδας, καί ὁ **Θανάσιος Καραμπελιάς** ἀπὸ τὴν Κορνοφωλιά τοῦ Ἐβρου, ὁ ὁποῖος ἀρχικά εἶχε σχηματίσει δικό του ἀντάρτικο σῶμα στό Σουφλί καί ἀργότερα τάχθηκε στό πλευρὸ τοῦ Ἀλέξανδρου Ὑψηλάντη, τόν ὁποῖο καί ἀκολούθησε σέ πολλές μάχες.

*Ὁ πολεμιστὴς τοῦ Τερροῦ Λόχου
καὶ εὐεργέτης,
Κωνσταντῖνος Ξενοκράτης.*

Θρακιῶτες Ἀγωνιστές

Ἀπὸ τὰ ἐνεργὰ στελέχη τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ὁ **μητροπολίτης Μαρωνείας Κωνσταντῖνος** δραστηριοποιήθηκε στὴ Θάσο, καί συνέβαλε μέ τίς ἐνέργειές του νά ἐπαναστατήσουν οἱ Θασίτες τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1821. Στὸ Πρωτάτο τῶν Καρυῶν τὸ Μάιο τοῦ 1821, μαζί μέ τὸν Ἐμμανουήλ Παπᾶ, ὁ Μητροπολίτης Κωνσταντῖνος εὐλόγησε τὰ ὅπλα τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Χαλκιδικῆς. Ἐχασε τὴ ζωὴ του κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἐγχειρήματος τῆς Μακεδονίας, πιθανότατα στὴ μάχη τῆς Ρεντίνας.

Καθοριστικῆς σημασίας ὑπῆρξε κι ἡ συμμετοχὴ τῶν Θρακῶν στὸν τακτικὸ στρατό. Ὁ Θρακιώτης ἱστορικός, συνταγματάρχης **Χρίστος Βυζάντιος** μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ νέοι ἀγωνιστές προέρχονταν ἀπὸ τίς κατεστραμμένες ἀπὸ τοὺς Τούρκους πόλεις τῆς Θράκης, τῆς Μακεδονίας καί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἀνάμεσα στοὺς Θρακιῶτες ἀγωνιστές τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ξεχωρίζει ὁ λόγιος καί συγγραφέας τοῦ «Ἀπανθίσματος τοῦ Ἱστορικοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος» **Κάρπος (Πολύκαρπος) Παπαδόπουλος** ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη. Εἶναι ἐπίσης γνωστὸ τὸ στρατιωτικὸ σῶμα **τῶν Θρακομακεδόνων**, πού ἀποτελοῦνταν ἀπὸ Θράκες, Μακεδόνες καί Θεσσαλοὺς μέ ἐπικεφαλῆς τὸ

*Μνημείο Χατζηαντωνών
και Δόμνας Βισβίτζη
στην Αλεξανδρούπολη*

Στέφο Βούλγαρη. Σημαντική βοήθεια στις επιχειρήσεις στη θάλασσα προσέφερε η Αϊνός, μεγάλη ναυτική δύναμη της εποχής, που διέθετε περίπου 300 καράβια με κύριο εκπρόσωπο τον **Χατζή Φρατζή Κούταβο**.

Σπουδαία συμβολή στις ναυτικές επιχειρήσεις ήταν και του **Χατζή Αντώνη Βισβίτζη**, ο οποίος με τη γυναίκα του Δόμνα Βισβίτζη και τα παιδιά του, με πλήρωμα 140 ναύτες και τόμπρικι του, την «Καλομοίρα», συμμετείχε στις ναυμαχίες του Άθω, της Λέσβου, της Σάμου, βοήθησε στις πολεμικές επιχειρήσεις του Ύψηλάντη, του Ανδρούτσου και του Νικηταρά και συνέβαλε στη διάσωσή τους από τις επερχόμενες στρατιές του Δράμαλη. Μετά το θάνατό του το έργο του συνέχισε η γυναίκα του Δόμνα Βισβίτζη, συμμετέχοντας στην πολιορκία του Εύριπου, όπου και διακρίθηκε στο πεδίο της μάχης.

Από την Έπανάσταση του 1821 μέχρι το Θρακικό Αγώνα

Η ιστορική εξέλιξη της Θράκης, όπως και της Μακεδονίας, μετά την Ελληνική Έπανάσταση του 1821 βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με την ίδρυση της Βουλγαρικής Έξαρχίας το 1870 και τη συνακόλουθη ανάπτυξη του βουλγαρικού εθνικισμού σε βάρος των Ελλήνων της περιοχής.

Με τη νίκη των Ρώσων κατά των Τούρκων το 1878 και τη ρωσική κατοχή της Θράκης οι ελπίδες για την εθνική ανεξαρτησία των Βουλγάρων αναπτερώθηκαν. Οι Ρώσοι πίεζαν τους Έλληνες της Θράκης να ζητήσουν την υπαγωγή τους στη Βουλγαρική Έξαρχία.

Η **Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου στις 19 Φεβρουαρίου/3 Μαρτίου 1878** προέβλεπε την ίδρυση αυτόνομης βουλγαρικής ήγεμονίας από το Δούναβη μέχρι το Αίγαίο και από τον Εύξεινο Πόντο μέχρι την Αχρίδα.

Το **Συνέδριο του Βερολίνου (1/13 Ιουλίου 1878)** αποφάσισε τον περιορισμό των συνόρων της αυτόνομης βουλγαρικής ήγεμονίας από το Δούναβη μέχρι τον Αίμο, συνεπώς και της ρωσικής επιρροής στην περιοχή, και την **ίδρυση της Ανατολικής Ρωμυλίας**, μιάς αυτόνομης έπαρχίας της Οθωμανικής Αυτο-

κρατορίας στά νότια της βουλγαρικής ηγεμονίας με έδρα τή Φιλιππούπολη. Τά σύνορά της άρχιζαν από τά νότια τής Σωζόπολης στόν Εύξεινο Πόντο καί έφταναν μέχρι τό ύψος τών πηγών του Νέστου.

Τήν ένωση τής Ανατολικής Ρωμυλίας με τή βουλγαρική ήγεμονία κήρυξε ό Βούλγαρος ήγεμόνας Αλέξανδρος **στις 8 Σεπτεμβρίου 1885**. Μετά τήν ανακήρυξη τής Βουλγαρίας σέ ανεξάρτητο βασίλειο (Οκτώβριος 1908) καταλύθηκε καί ό όρος Ανατολική Ρωμυλία.

Θρακικός Άγώνας (1906-1912)

Από τις άρχές του 20ού αιώνα ό θρακικός έλληνισμός είχε αναλάβει με τις ισχνές του δυνάμεις νά αντιμετώπισει τή βουλγαρική διείσδυση, τήν όποία όργάνωνε καί προωθούσε ή Βουλγαρική Έξαρχία.

Κύριοι στυλοβάτες τής ελληνικής αντίστασης **στήν Ξάνθη** κατά τή διάρκεια τόν Θρακικό άγώνα ήταν ή δημογεροντία τής πόλης με έπικεφαλής **τόν μητροπολίτη Ίωακείμ**.

Στήν Κομοτηνή ή ελληνική αντίσταση ένεργοποιήθηκε χάρη στις ένέργειες **του μητροπολίτη Νικολάου** καί τών στενών συνεργατών του.

Στήν Αλεξανδρούπολη πολύτιμη ύπήρξε ή συμβολή του εκεί εκκλησιαστικού εκπροσώπου **Ίωακείμ**, του Έλληνα ύποπρόξενου **Ίωνα Δραγούμη** καί του ύπολοχαγού του πυροβολικού **Περικλή Βλάσση (Βάθη)**.

Ή ελληνική αντίσταση στή Θράκη άρχισε νά συστηματοποιείται κατά τά τελευταία χρόνια του Μακεδονικού άγώνα, με τήν ήθική καί ύλική συμπαράσταση τόν ελληνικού κράτους, του Μακεδονικού Κομιτάτου τής Αθήνας καί τών ελληνικών

προξενικῶν ἀρχῶν τῆς Ἀδριανουπόλεως, τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Βιζύης.

Ὁ Θρακικός ἀγώνας τέθηκε σέ γερά θεμέλια μέ τὴν ἀποστολὴ Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν στὰ ἑλληνικά προξενεῖα, οἱ ὅποιοι καλυμμένοι μέ τὴν ιδιότητα τοῦ δασκάλου, τοῦ πανοδίου πωλητῆ ἢ τοῦ γραφέα τῆς πλησιέστερης προξενικῆς ἀρχῆς, πῆραν στὰ χέρια τους τὸν ἀγώνα καὶ δημιούργησαν τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ βουλγαρικοῦ παράγοντα.

Πρωτεργάτης τῆς ὁργάνωσης τοῦ Θρακικοῦ ἀγώνα ἦταν ὁ **Γεώργιος Κονδύλης**, ἐπιλοχίας καὶ μετέπειτα πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδας καὶ ἀντιβασιλέας. Ἦρθε στὰ 1905 στὴν Ἀγαθούπολη ὡς πράκτορας, μέ σκοπὸ τὴν ἀνίχνευση τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν ἐμφύσηση ἐπαναστατικοῦ πνεύματος στοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμούς. Λίγες μέρες μετὰ τὴν ἀφίξή του στὴν Ἀγαθούπολη συνελήφθη ἀπὸ τίς τουρκικὲς ἀρχές, ἀλλὰ σέ σύντομο χρονικὸ διάστημα ἀφέθηκε ἐλευθερός καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισε τὴν ἐνοπλὴ δράση περιοδεύοντας σέ ὅλοκληρη τὴν ὑπαιθρο τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης.

Στίς περιοχές αὐτές εἶχαν ἤδη ἐνεργοποιηθεῖ οἱ **μητροπολίτες Ἀδριανουπόλεως Πολύκαρπος, Σαράντα Ἐκκλησιῶν Αἰθαγγέλος καὶ Βιζύης Ἀνθίμος**. Αὐτοὶ ὁργάνωσαν μυστικὴ ὁργάνωση σέ συνεργασία

μέ **τὸν ἀρχιδιάκονο** τῆς μητρόπολης τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν **Ἀλ. Παπαδόπουλο**.

Ἡ οὐσιαστικὴ δράση τοῦ Γ. Κονδύλη προσδιορίζεται χρονικά στὰ 1906, ὅταν ἐμφανίστηκε μέ τό πλαστό ὄνομα Νικόλαος Ζάγκας, ἐργάστηκε ὡς δάσκαλος καὶ ἀνέλαβε νὰ ἐδραιώσει τὴν ἑλληνικὴ ἀνταρτικὴ δράση σέ μία μεγάλη γεωγραφικὴ ζώνη τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης.

Ἐνεργὸ ρόλο στὰ γεγονότα τὸν Θρακικοῦ ἀγώνα διαδραμάτισαν καὶ οἱ **Ἀγαθονπολίτες**, οἱ ὅποιοι μετὰ τὸ 1908 εἶχαν συγκροτήσῃ τοπικὲς ἐπιτροπές - τὰ γνωστὰ «Αναγνωστήρια» στὴ Θράκη - γιὰ τὴ μύηση νέων στελεχῶν στὴν ἀντίσταση.

Κύριοι συντονιστές τῶν ἑλληνικῶν ἐνεργειῶν κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Θρακικοῦ ἀγώνα στὰ 1907-1908 ὑπῆρξαν ὁ **Στυλ. Γονατᾶς**, ὁ ὁποῖος ὑπηρέτησε ὡς γραφέας μέ τό ψευδώνυμο «Στέργιος Ἰρηγορίου» στὸ ἑλληνικὸ προξενεῖο Ἀδριανουπόλεως καὶ ὁ **Π. Βλάσσης (Βάθης)** στὴν ἴδια διπλωματικὴ ἀρχή. Καὶ οἱ δύο ἀνέπτυξαν πλουσιότατη δράση καὶ σέ συνεργασία μέ τὸν Θρακιώτικο ἑλληνισμό ἱδρυσαν γυμναστικούς καὶ φιλεκαπαιδευτικούς συλλόγους, ὁργάνωσαν τὴν ἀντίσταση, ἐξόπλισαν τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμούς, ἀναπτέρωσαν τὸ ἐθνικὸ φρόνημα τῶν κατοίκων μέ τὴ συμπάρσταση τῶν προκρίτων, ἱερέων καὶ δασκάλων, δημιούργησαν ἐθνικὲς ἐπι-

τροπές στά σπουδαιότερα Θρακικά κέντρα (Άδριανούπολη, Σαράντα Έκκλησιές, Βιζύη, Λουλέ-Μπουργκάζ, Μπαμπά-Έσκη, Ούζοϋν-Κιοπρού, Σουφλί, Δεδέαγατς, Διδυμότειχο, Όρτάκιοϊ, Κεσσάνη) και εφάρμοσαν οικονομικό αποκλεισμό στο βουλγαρικό εμπόριο αναχαιτίζοντας αποτελεσματικά τη βουλγαρική δράση. Θερμός συμπαραστάτης τους υπήρξε ο λοχαγός **Παναγιώτης Σηληιάδης**.

Στό γεωγραφικό χώρο της Δυτικής Θράκης ο Γονατάς και ο Βλάσσης βρήκαν πρόσφορο έδαφος για την ολοκλήρωση του έργου τους, που είχε προετοιμάσει ο Ίων Δραγούμης, υποπρόξενος στο Δεδέαγατς. Ο Δραγούμης είχε πρωτοστατήσει στην άμυντική οργάνωση των Ελλήνων, όπως και κατά την παραμονή του στο Μοναστήρι, και είχε καταβάλει μεγάλες προσπάθειες για την εγκατάσταση Ελλήνων προσφύγων της Ανατολικής Ρωμυλίας στη Δυτική Θράκη.

Μαζί με τους Έλληνες προξένους ο Γονατάς δούλεψε πολύ σκληρά για την εφαρμογή προγράμματος έθνικης εργασίας, **της «Πανελληνίου Οργανώσεως»**. Την ίδια περίπου εποχή (Αύγουστος 1908) και ενώ είχε ξεσπάσει το Νεοτουρκικό κίνημα στη Θεσσαλονίκη, συντάσσεται στην Αθήνα **ο όργανισμός της «Πανελληνίου Οργανώσεως»** με επικεφαλής τον Παναγιώτη Δαγκλή.

Άφορμή για τη χάραξη μιάς νέας πολιτικής γραμμής γενικότερα απέναντι στον αλύτρωτο ελληνισμό αποτέλεσε το Νεοτουρκικό κίνημα, το οποίο έδωσε ένα απρόσμενο τέλος στον ένοπλο Μακεδονικό και Θρακικό αγώνα μετά την άμνηστευση όλων των χριστιανών ανταρτών και τις συνεχείς επαγγελίες των «προοδευτικών» Νεότουρκων για ισονομία και ισοπολιτεία όλων των εθνικών μειονοτήτων της όθωμανικής αυτοκρατορίας.

Παράλληλα άρχισε και πάλι η προετοιμασία της ελληνικής άμυντικής στελέχωσης στη Θράκη και στη Μακεδονία. Πολύτιμος άρωγός σ' αυτό στάθηκε το ελληνικό κράτος αποστέλλοντας σημαντικές ποσότητες όπλων και πολεμοφοδίων στη μακρινή Θράκη.

Άμέσως μετά το Νεοτουρκικό κίνημα το βουλγαρικό στοιχείο δραστηριοποιήθηκε ενεργά στη Θράκη, όπως και στη Μακεδονία για τη βίαιη προσέλευση των ελληνικών πληθυσμών στην Έξαρχία και την αναστολή της λειτουργίας των ελληνικών εκπαιδευτικών και εκκλησιαστικών ιδρυμάτων. Πολύ γρήγορα αποκαλύφθηκαν τά άπατηλά κηρύγματα των Νεότουρκων για ισονομία και ισοπολιτεία όλων των εθνικών μειονοτήτων της όθωμανικής αυτοκρατορίας.

Τό φθινόπωρο τοῦ 1908 ἡ κήρυξη τῆς βουλγαρικῆς ἀνεξαρτησίας προκάλεσε ἀνησυχία καί ἀναβρασμό στο ἑλληνικό στοιχείο καί στοὺς μουςουλμανικοὺς

πληθυσμούς. Οί Βούλγαροι τῆς Θράκης κινητοποιοῦνται ἐνεργά, ἐκφοβίζουν τόν ἑλληνικό πληθυσμό, προβαίνουν σέ ἀλλεπάλληλες καταλήψεις ἑλληνικῶν σχολείων, ἐκκλησιῶν καί βιοπροαγίες ἀθῶν χωρικῶν. Ὁ ἑλληνισμός τῆς Θράκης ἀντιδρᾷ σθεναρά καί ὑπερασπίζει μέ ἀποφασιστικότητα τὰ ἐκπαιδευτικά καί ἐκκλησιαστικά ἰδρύματά του, ἀλλά ὕστερεῖ στήν ἐνοπλή ὀργάνωση.

Μετά τό Νοέμβριο τοῦ 1908 ὁξύνθηκε ἀκόμη περισσότερο ἡ κατάσταση στή Θράκη λόγω τῆς σκληρῆς καί ἀπάνθρωπης πολιτικῆς τῶν Νεότουρκων ἀπέναντι στό χριστιανικό στοιχείο, πού ἀπέβλεπε στόν ἐκτουρκισμό τῶν μὴ μουσουλμανικῶν ἐθνικῶν κοινοτήτων. Οἱ μουσουλμανικοὶ πληθυσμοὶ ἄρχισαν νά ἐξοπλίζονται.

Οἱ δύο μεγάλες χριστιανικές ἐθνότητες τῆς Θράκης, οἱ Ἕλληνες καί οἱ Βούλγαροι, ἀνασυντάσσουν τίς δυνάμεις τους, κινητοποιοῦνται καί ἀμύνονται σταθερά ἀπέναντι στήν ἐφαρμογή τοῦ προγράμματος ἐκτουρκισμοῦ. Ὑπεύθυνη γιά τήν ἀναχαίτιση τῶν βουλγαρικῶν ἐνεργειῶν σέ ὁλόκληρη τήν περιφέρεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦταν ἡ «**Ὀργάνωσις Κωνσταντινουπόλεως**», πού εἶχε ἰδρύσει στά 1908 ὁ Ἀθανάσιος Σουλιώτης-Νικολαΐδης.

Ὀλιβερές ὑπῆρξαν καί στή Θράκη οἱ ἐπιπτώσεις ἀπό τήν ἐφαρμογή τῶν θεσμικῶν μέτρων τῶν Νεότουρκων

στό πολιτικό καθεστῶς τοῦ χριστιανικοῦ στοιχείου. Ἡ ὑποχρεωτική στρατολόγηση τῶν χριστιανῶν ἔστειλε πολλοὺς στά βάθη τῆς Ἀνατολίας καί τοὺς ὑποχρέωσε νά μετέχουν στίς πολεμικές ἐπιχειρήσεις τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. Ἡ ἐγκατάσταση μουσουλμάνων προσφύγων τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας καί Βοσνίας στή Θράκη σκοπὸ εἶχε νά ἀλλοιώσει τήν ἐθνολογική σύνθεση τοῦ Θρακικοῦ χώρου.

Ἡ Θράκη κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους καί τόν Α' Παγκόσμιον Πόλεμον

Κατὰ τήν περίοδο τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων καί τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου ἡ Θράκη ἀποτελέσκει ἐστία μόνιμου ἀνταγωνισμοῦ καί ἐπίκεντρο πολεμικῶν ἀντιπαραθέσεων τῶν εὐρωπαϊκῶν συμφερόντων καί τῆς καταρρέουσας Ὄθωμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Τό ἀφομοιωτικό καί ἐκτουρκιστικό πρόγραμμα τῶν Νεότουρκων μέ τίς συνεχεῖς κατατρομοκρατήσεις, ἀπελάσεις, ἐκπατρισμούς καί ἐκτοπισμούς σέ μακρινές καί ἀπρόσιτες περιοχές τῆς Μ. Ἀσίας ἐπιχειροῦσε τή φυσική ἐξόντωση καί ὀλοσχερῇ ἐξαφάνιση τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς Θράκης, ἰδιαίτερα τῆς Ἀνατολικῆς.

Μαζικοὶ ἐποικισμοὶ μουσουλμανικῶν πληθυσμῶν σέ περιοχές ὅπου το ἑλληνικό στοιχείο ὑπερεῖχε

πληθυσμιακά απέβλεπαν στην έξασθénηση τής εκπαιδευτικής και έκκλησιαστικής δράσης του.

Στό πλέγμα τών άλληλοσυγκρουόμενων βαλκανικών συμφερόντων ό έλληνισμός τής Θράκης γνώρισε από κοντά και τό άληθινό πρόσωπο τής βουλγαρικής κατοχής, μιās άπάνθρωπης και άνελέητης καταπίεσης, πού απέβλεψε και αυτή στην έθνολογική αλλοίωση του θρακικού χώρου. Δολοφονικές ένέργειες, καταλήψεις έλληνικών σχολείων και έκκλησιών, διώξεις του διδακτικού προσωπικού και τών ιερέων, τους όποιους βασάνιζαν και κακοποιούσαν, καταστροφές τών έλληνικών μοναστηριών, στρατολόγηση νέων από 20-45 έτών και άπαγόρευση σ' αυτούς νά μιλούν τήν έλληνική γλώσσα ήταν τά μέτρα πού λάμβαναν γιά τήν επίτευξη τών στόχων τους.

Η τραγική είδηση τής ύπογραφής **τής συνθήκης του Βουκουρεστίου (Ιούλιος/Αύγουστος 1913)** ήρθε νά δώσει νέα διάσταση στο Θρακικό ζήτημα.

Η συνθήκη του Βουκουρεστίου παραχώρησε στους ήττημένους Βουλγάρους τή Θράκη. Καί **ή συνθήκη τής Κωνσταντινουπόλεως πού άκολούθησε (Οκτώβριος 1913)** κατακύρωσε στην Τουρκία τήν Άνατολική Θράκη και τμήμα τής Δυτικής. Η όδύνη του θρακικού έλληνισμού ήταν άπερίγραπτη, όταν πληροφορήθηκε ότι οι έλληνικές στρατιωτικές

δυνάμεις έπρεπε νά έγκαταλείψουν τή Δυτική Θράκη. Η άναγκαστική άποχώρηση του έλληνικού στρατού προκάλεσε τήν εύλογη φυγή του έλληνικού και μουσουλμανικού στοιχείου προς τή Μακεδονία και τήν Κωνσταντινούπολη.

Κατά τή διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου οι διώξεις τών έλληνικών πληθυσμών τής Άνατολικής Θράκης από τους Νεότουρκους προσέλαβαν μεγαλύτερη ένταση και άγριότητα από εκείνες τών Βουλγάρων στην Δυτική Θράκη. Η κατάταξη τών Έλλήνων τής Άνατολικής Θράκης στα έργατικά τάγματα, τά όποια χαρακτηρίζονταν ως «κατακόμβες άνθρωπίνου ύλικού», ή συμμετοχή τους σε καταναγκαστικά έργα και ή φυσική εξόντωσή τους από τίς κακουχίες και τά άτέλειωτα μαρτύρια, οι συνεχείς επιτάξεις, ή καταναγκαστική φορολογία, ή άπονέκρωση του έμπορίου και τής βιομηχανίας, οι διαπραγές, οι άτιμώσεις, οι έμπρησμοί, οι δολοφονίες και οι καταστροφές συνθέτουν μέ λίγα λόγια τήν τραγωδία του έλληνισμού τής Άνατολικής Θράκης κατά τήν περίοδο αυτή.

Στό διάστημα 1913-1914 όλόκληρος σχεδόν ό πληθυσμός τής Δυτικής Θράκης, περίπου 70.000, υποχρεώθηκαν νά μεταναστεύσουν κυρίως στην έλληνική Μακεδονία και μεγάλο μέρος τών Μουσουλμάνων τής Κεντρικής και Άνατολικής Μακεδο-

νίας (περίπου 125.000) μετανάστευσαν στην Τουρκία και έγκαταστάθηκαν στην Ανατολική Θράκη και άλλοι.

Μετά την άνοιξη του 1914 εκδιώχθηκαν περισσότεροι από 100.000 Έλληνες από την Ανατολική Θράκη, άλλοι τόσοι από τη Δυτική Μικρά Ασία και 85.000 έκτοπίστηκαν από την Ανατολική Θράκη στο έσωτερικό της Μικράς Ασίας.

Μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, όσοι Ανατοlikοθρακιώτες και Μικρασιάτες επέζησαν από τους διωγμούς και τους έκτοπισμούς, έπαναπατρίστηκαν. Από τη Μακεδονία μόνο 83.000 επέστρεψαν στην Ανατολική Θράκη και 51.000 στη Δυτική Θράκη.

Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης καί ὁ ξεριζωμός (1920-1922)

Ἡ ἀπελευθερωτικές κινήσεις γιά τή Θράκη ἄρχισαν στίς 14 Μαΐου 1920 ἀπό τή στρατιά τῆς Θράκης καί πραγματοποιήθηκαν ἀπό τό στρατηγό Λεοναρδόπουλο, διοικητή τῆς 9^{ης} μεραρχίας, τόν Ἐπ. Ζυμβρακάκη, διοικητή τῆς μεραρχίας Σερρών καί τό στρατηγό Κ. Μαζαράκη-Αἰνιάν, διοικητή τῆς μεραρχίας Ξάνθης.

Τόν Ἰούνιο τοῦ 1920 μετά τήν ἀπελευθέρωση τῆς Δυτικῆς Θράκης ἡ ἐλληνική στρατιά τῆς Θράκης μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ἐπ. Ζυμβρακάκη κινήθηκε πρὸς τήν Ἀνατολική Θράκη. Ὡς τὰ τέλη Ἰουλίου σχεδόν ὁλόκληρη ἡ Ἀνατολική Θράκη καταλήφθηκε ἀπό τόν ἐλληνικό στρατό.

Μέ τή συνθήκη τῶν Σεβρών (28 Ἰουλ./ 10 Αὐγ. 1920) παραχωρήθηκε στήν Ἑλλάδα ὁλόκληρη ἡ Δυτική Θράκη καί σχεδόν ὅλη ἡ Ἀνατολική.

Οἱ ἄγριοι διωγμοὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης.

Ἔτοιμοι νά ἐγκαταλείψουν τὰ χωριά τους,

Μάδυτο, Βιζύη, Μυριόφυτο...

Στις 9 Αυγούστου του 1920 ο Έλευθέριος Βενιζέλος με τηλεγράφημά του προς τον ύπατο αρμοστή της Ελλάδας στη Θράκη Αντ. Σαχτούρη συνιστούσε τη λήψη ουσιαστικών μέτρων για την αναδιοργάνωση των νέων ελληνικών εδαφών και την εφαρμογή ενός σχεδίου που θα ενέπνεε εμπιστοσύνη σε όλες τις εθνότητες, θα εξασφάλιζε την ισονομία και την ισοπολιτεία και θα συνέβαλλε στην άμεση παλιννόστηση των εκτοπισμένων ελληνικών πληθυσμών.

Το πολύμοχθο όμως έργο της ελληνικής διοίκησης στην ένια πιά Θράκη και οι ελπίδες εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων δεν στάθηκε δυνατό να δικαιωθούν. Τα γεγονότα της Μικρασιατικής καταστροφής ήρθαν να επηρεάσουν άμεσα και την ελληνική παρουσία στην Ανατολική Θράκη.

Η παρουσία χιλιάδων προσφύγων από τη Μικρά Ασία «γυμνών, πειναλέων, διψαλέων και άλλοφρονούντων» δημιούργησε αναταραχή ανάμεσα στους ελληνικούς πληθυσμούς της Ανατολικής Θράκης και προκάλεσε την κορύφωση της ένοπλης τουρκικής και βουλγαρικής δραστηριότητας το Σεπτέμβριο του 1922.

Στις 25 Σεπτεμβρίου ο Έλευθέριος Βενιζέλος έστειλε τό έξης συνταρακτικό τηλεγράφημα προς τους πληρεξούσιους Θράκες στα Μουδανιά, ανακοι-

Χάρτης Ανατολικής και Δυτικής Θράκης

νώνοντας την απώλεια της ελληνικής Ανατολικής Θράκης: «**Άνακοινώσατε, παρακαλώ, τηλεγράφημα εις πληρεξουσίους Θράκης Ανατολική Θράκη** απωλήσθη άτυχώς δι' Ελλάδα και επανέρχεται εις άμεσον κυριαρχίαν Τουρκίας, αποκλειομένης πάσης διαμέσου λύσεως, οία ύπονοσυμένη εις τηλεγράφημά μας. **Επί πλέον ύποχρεούμεθα να έκκενώσωμεν από τοϋδε Θράκην. Όλόκληρος προσπάθειά μου στρέφεται πώς χάνοντες Θράκην να σώσωμεν έν μέτρω δυνατῶ Θράκας...**».

*Τελετή κατά τήν είσοδο τῆς Μεραρχίας Ξάνθης
στis Σαράντα Ἐκκλησιές, 14 Ἰουλίου 1920.*

Μετά τήν ὑπογραφή τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Μου-
δανιῶν (11 Ὀκτωβρίου 1922), τό ὁποῖο οἱ συμμαχι-
κές δυνάμεις παρουσίασαν ὡς τετελεσμένο στήν
ἐλληνική ἀντιπροσωπεία, ὁ ἐλληνικός στρατός δια-
τάχθηκε μέσα σέ 15 μέρες νά ἐκκενώσει τήν Ἀνατο-
λική Θράκη καί νά ἀποσυρθεῖ δυτικά τοῦ Ἑβρου.
Ντόπιοι καί προσφυγικοί πληθυσμοί τῆς Ἀνατολικῆς
Θράκης καταλήφθηκαν ἀπό πανικό καί δέν σκέ-
φτονταν τίποτε ἄλλο παρά τούς τρόπους φυγῆς
τους. Αὐτόπτες μάρτυρες ἀποδίδουν τήν πραγματι-
κότητα:

«Ἡ ἐξοδος αὕτη παρίστα σπαραξικάρδιον θέαμα.
Διά τῆς πόλεως Μ. Γεφύρας, κεντρικῆς ὁδοῦ πολλῶν
περιφερειῶν, ἐπὶ ἡμέρας καί νύκτας πολλὰς διήρ-
χοντο μυριάδες προσφύγων τῆς Μ. Ἀσίας καί Θρά-
κης. Ὁρῆνοι καί ὄδυρμοί καί ἀραὶ στυγεραὶ κατά τῶν
ὑπαίτιων τῆς τραγικῆς συμφορᾶς ἐπλήρουν τοὺς
αἰθέρας...».

Στίς Σαράντα Ἐκκλησιές παρέμειναν τελικά 150
ἐλληνικές οἰκογένειες, οἱ ὁποῖες ὑποχρεώθηκαν κι
αὐτές ἀπό τίς τραγικές περιστάσεις νά ἐκπατριστοῦν
τό Μάρτιο τοῦ 1924.

Ἑλληνικοί προσφυγικοί πληθυσμοί στή Δράμα - Θρακιῶτες πρόσφυγες

Ἡ Δράμα ἀποτελέσε στίς ἀρχές τοῦ 20^{ου} αἰῶνα
τόπο ἐγκατάστασης πολλῶν προσφυγικῶν πλη-
θυσμῶν. Ἕλληνες ἀπό περιοχές πού κατακυρώθηκαν
στή Βουλγαρία καί τή Σερβία ἔφτασαν ἐδῶ μετά τό
τέλος τῶν Βαλκανικῶν πολέμων. Καυκάσιοι καί Πόν-
τιοι, λόγῳ τῆς κατάληψης ρωσικῶν ἐπαρχιῶν ἀπό τοὺς
Τούρκους, ἐγκαταστάθηκαν στήν ἀγροτική περιφέ-
ρεια, σέ οἰκήματα τῶν παλιννοστούντων Θρακῶν τό
1920. Χιλιάδες πρόσφυγες ἀπό τή Μικρά Ἀσία καί τόν
Πόντο, τήν Ἀνατολική Θράκη καί τήν Καππαδοκία,

έχοντας υποχρεωθεί να εγκαταλείψουν τις προαιώνιες εστίες τους μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, εγκαταστάθηκαν στην πόλη και στην περιφέρειά της.

Η δημογραφική αύξηση ήταν έντυπωσιακή. Ο άστικός πληθυσμός διπλασιάστηκε. Από 15.263 τό 1920 έφτασε, μέ βάση την απογραφή του 1928, τίς 32.186.

Ο έκτεταμένος έποικισμός στό νομό Δράμας δέν είναι χωρίς εξήγηση. Η Δράμα ήταν ευαίσθητη γεωγραφικά έπαρχία τής Βόρειας Ελλάδας, άραιοκατοικημένη, πού έπρεπε γιά λόγους έθνικής ασφάλειας νά ενισχυθεί δημογραφικά και νά αποκτήσει έθνική συνοχή, ώστε νά έμπεδωθεί ή ελληνικότητά της. Έπιπλέον οί όροι γιά τόν έποικισμό τής Δράμας ήταν ευνοϊκοί. Διέθετε όχι μόνο εύφορη πεδιάδα, προϋπόθεση γιά τή χωροθέτηση νέων οικισμών, αλλά και άκίνητα τών μουσουλμάνων, πού ανταλλάχθηκαν μέ βάση τή συνθήκη τής Λωζάννης (1923), και τών σλαβόφωνων, πού μεταναστευσαν στό πλαίσιο τής συνθήκης του Νεϊγύ (1919).

Ειδικότερα **μετά τή συνθήκη του Βουκουρεστίου (Ιούλιος/Αύγουστος 1913)** έφτασαν στή Δράμα Έλληνες πρόσφυγες από τό άνω Νευροκόπι, τή Στρώμνιτσα και τό Μελένικο και εγκαταστάθηκαν στή Γραμμένη, στή Μικρόπολη και στή Προσοτσάνη.

Η εγκατάλειψη τής Ανατολικής Θράκης τό 1922.

Άποχώρηση μέ κάρα.

Μέ τίς συνθήκες του Βουκουρεστίου και τής Κωνσταντινουπόλεως (Σεπτέμβριος 1913) επιδικάστηκε στή Βουλγαρία ή περιοχή του Όρτάκιοϊ, πού ήταν κωμόπολη δυτικά τής Άδριανούπολης, έδρα του όμώνυμου καζά του σαντζακίου τής Άδριανούπολης και έδρα θωμανικών διοικητικών υπηρεσιών. Στήν περιφέρειά του άνηκε και ή Λίτιτσα.

Ο άγριος διωγμός πού ακολούθησε από τούς Βουλγάρους εξανάγκασε τούς κατοίκους του **Όρτάκιοϊ** και τής **Λίτιτσας** νά εγκαταλείψουν τήν περιοχή τούς τόν Όκτώβριο του 1913. Οί περισσότεροι από

αυτούς εγκαταστάθηκαν τό 1914 ως πρόσφυγες στη Θεσσαλονίκη, στην Έλευθερούπολη, στη Μικρόπολη και στην πόλη της Δράμας. **Τόν ίδιο χρόνο έφτασαν στη Δράμα πρόσφυγες και από την περιοχή του Στενίμαχου (πόλη της Ανατολικής Ρωμυλίας- Βόρειας Θράκης).**

Κατά τό 1913/4 στην περιοχή της Δράμας εγκαταστάθηκαν 689 οικογένειες από τη Θράκη (2.765 άτομα) και 800 οικογένειες από τη Βουλγαρία (3.205 άτομα). Μέ την Έλευση των προσφύγων ένισχύθηκε σέ μεγάλο βαθμό ή ελληνικότητα της Δράμας, καθώς σέ πληθυσμό 23.300 κατοίκων οι 13.500 ήταν Έλληνες και οι 9.800 Τούρκοι.

Έλληνες πρόσφυγες από τη Βόρεια Θράκη εγκαταστάθηκαν στην περιοχή μας και μέ την ύπογραφή της συνθήκης του Νεϊγύ (Νοέμβριος 1919) και του «Συμφώνου περί άμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας».

Τό 1928 οι προσφυγικές οικογένειες της Δράμας πού ποέρχονταν από τη Θράκη ήταν 2.636, από τόν Πόντο 7.250, από τη Μικρά Άσία 3.930, από τη Βουλγαρία 654, από τόν Καύκασο 650 και από άλλες περιοχές 6. Τό ποσοστό των προσφύγων στην πόλη της Δράμας έφτασε τό 70,2%. Τό 1930 ό νομός Δράμας ήταν ό πρώτος πανελλαδικά σέ εγκατάσταση προσφύγων, μέ 66.758 άτομα.

Στό νομό Δράμας οι Θρακιώτες πρόσφυγες και οι Μικρασιάτες εγκαταστάθηκαν σέ πεδινές περιοχές, ένν οι Πόντιοι και οι Καππαδόκες σέ όρεινές.

Οι πρόσφυγες από την Ανατολική Θράκη εγκαταστάθηκαν στη Δράμα, στό Καλαμπάκι, στόν Καλό Άγρό, στη Νικοτσάρα και στη Φτελιά.

Στην πόλη της Δράμας στίς άρχές της δεκαετίας του 1930 **είχαν δημιουργηθεί οι προσφυγικές συνοικίες** των Άμπελοκήπων, των Βορειομακεδόνων, του Έποικισμού, του Κρατικού Συνοικισμού, της Νέας Κρώμνης, των Όρτακινών, της Περιθάλψεως, των Σαρανταεκκλησιωτών, των Στενημαχητών και του Ταμείου Στεγάσεως.

Η εγκατάσταση των προσφύγων στη Δράμα παρυσίαζε πολλά προβλήματα. Οι πρόσφυγες είχαν νά άντιμετωπίσουν τή φτώχεια, τήν άνεργία, τίς επιδημίες, προβλήματα στη στέγαση, στη σίτιση και στην ύγειονομική περίθαλψη, αλλά και τή θλίψη γιά τήν άπώλεια συγγενικών προσώπων και τήν πίκρα της εγκατάλειψης των πατρογονικών έστιών.

Όσότοσο ή εγκατάστασή τους στη Δράμα, σέ συνδυασμό μέ τήν άποχώρηση των Τούρκων κατοίκων, ένδυνάμωσε έθνολογικά τήν πόλη και έδωσε νέα δυναμική ώθηση τόσο στην οικονομία, όσο και στην πολιτιστική ζωή της μέ τήν ένεργητικότητα, τήν έργατικότητα και τήν πολιτιστική παράδοση των

προσφύγων. Παράλληλα πέτυχαν νά ενισχύσουν τήν ἔθνοτοπική τους ταυτότητα, μέσῳ τῶν πολιτιστικῶν συλλόγων πού ἱδρυσαν, μέ σκοπό τή διάσωση τῶν χορῶν, τῶν τραγουδιῶν, τῶν ἐθίμων καί τῶν διαλέκτων τους.

Στήν πόλη τῆς Δράμας οἱ πρόσφυγες ἀπό τό Ὑρτάκιοι δημιούργησαν τό συνοικισμό Ὑρτακινά. Ὁ συνοικισμός αὐτός ἐκτεινόταν ἀνατολικά τῆς πόλεως, ἀπό τή Λεωφόρο Στρατοῦ μέχρι τή σημερινή ὁδὸ Ἀδριανουπόλεως καί ἀπὸ τρίγωνο τῆς ὁδοῦ Σκρά μέχρι τό συνοικισμό τῶν Κρατικῶν, στήν περιοχή τῶν τουρκικῶν νεκροταφείων.

Ἀναφορὰ στή δημιουργία αὐτοῦ τοῦ συνοικισμοῦ γίνεται στήν **ἐφημερίδα «Θάρρος»**, στό φύλλο τῆς 17ης Ἰουλίου 1924:

«Σχετικά μέ τό ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Συνοικισμοῦ Ὑρτακινῶν καί τήν κατάληψιν τῶν οἰκοπέδων τούτων ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα Μεραρχίας, ὅπως τά χρησιμοποίησι ὡς ἵπποδρόμιον, ἐλήφθη εἰς τήν ἐνταῦθα Διεύθυνσιν Ἐποικισμοῦ διαταγή, διὰ τῆς ὁποίας ἐντέλλεται αὕτη νά χαραχθῇ ὁ συνοικισμός Ὑρτακινῶν εἰς τά πρὸς τοῦτο πρό πολλοῦ προορισθέντα οἰκόπεδα. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν Στρατιωτικῶν θά ἐξευρεθεῖ ἕτερος χώρος...».

Ἡ ἴδια ἐφημερίδα σέ δημοσίευσά της στίς 7/4/27 ἀναφέρει:

Εὐαγγέλιον Ἱεροῦ Ναοῦ 40 μαρτύρων
Σαράντα Ἐκκλησιῶν 1859.
Ἅγιο Ποτήριο Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων
Ἀποστόλων
Ἀδριανουπόλεως 1834.
Κειμήλια πού βρίσκονται
στόν Ἱερό Ναό Ἁγίων Ἀποστόλων Δράμας

«Ως είναι γνωστόν κατά τό 1920 ὁ μεταξύ τῶν ὁδῶν «Φιλίππου» καί «Σκρά» χώρος ὅπου σήμερον αἱ ἑκατοντάδες τῶν νέων οἰκοδομῶν, ἐχρησίμευον ὡς ἓνα τῶν πολλῶν Τουρκικῶν νεκροταφείων... Κατά μήνα Ὀκτώβριον τοῦ 1922 ἡ Δράμα κατεκλύσθη ἀπό τοὺς πρόσφυγας τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, οἱ ὅποιοι ἐλλείψει ἄλλης στέγης ἐστεγάζοντο δίκην σαρδελῶν ὑπὸ σκηνάς, τὰς ὁποίας τό κράτος εἶχε παραχωρήσει... Συνεστήθη Ἐπιτροπή... ἡ ὁποία προέτρεψε τοὺς δυναμένους ἐκ τῶν προσφύγων νά ἀνεγείρῃσι οἰκοδομάς ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νεκροταφείου πρὸς στέγασίν των».

Στό συνοικισμό Ὁρτακινά οἱ Θρακιῶτες πρόσφυγες βρῆκαν ἓνα μουσουλμανικό τζαμί, κατάλοιπο τῆς μακραίωνης τουρκοκρατίας, τό ὁποῖο μετέτρεψαν σέ ἐκκλησία. Στό χώρο αὐτό τοποθέτησαν καί διαφύλαξαν τὰ **ιερά κειμήλια** τὰ ὁποῖα ἔφεραν ἀπό τήν πατρίδα τους, ἀπό τό ναό τῶν Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων τοῦ προαστίου Κιρισχανέ τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Τό δράμα τῶν προσφύγων ἦταν νά χτίσουν ἓνα ναό στό ὄνομα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, πού νά τοὺς θυμίζει τήν ἀλησμόνητη πατρίδα τους. Ὁ ἱερός αὐτός ναός θεμελιώθηκε τό 1972 ἀπό τόν τότε Μητροπολίτη Δράμας Διονύσιο Κυράτσο, καί ἐγκαινιάστηκε στίς 18 Δεκεμβρίου τοῦ 1977.

Τό τέμπλο τοῦ Ναοῦ κοσμοῦν μέχρι σήμερα οἱ ἱερές εἰκόνες-κειμήλια πού ἔφεραν οἱ πρόσφυγες ἀπό τήν πατρίδα τους. Οἱ περισσότερες ἀπό αὐτές ὑπογράφονται ἀπό τό Ζήση Ζωγραφίδη ἀπό τό Ὁρτάκιοϊ. Στήν ἀριστερή πλευρά τοῦ τέμπλου οἱ εἰκόνες ἀπεικονίζουν τήν Παναγία Ἐλεοῦσα (1855), τοὺς Ἁγίους Δώδεκα Ἀποστόλους (1835), τοὺς ἱσαποστόλους ἁγίους Κωνσταντῖνο καί Ἑλένη (1834), τόν ἅγιο Θεόδωρο (1833), τόν ἅγιο Σπυρίδωνα (1834) καί τόν ἅγιο Γεώργιο (1884). Στή δεξιά πλευρά τοῦ τέμπλου εἰκονίζονται ὁ Ἰησοῦς Χριστός (1833), ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος (1833), οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες (1833), ὁ ἅγιος Μηνάς (1834), ὁ ἅγιος Χαράλαμπος (1834), καί ὁ ἅγιος Δημήτριος ὁ Μυροβλύτης (1896). Στήν ἀριστερή θύρα τοῦ ἱεροῦ εἰκονίζονται οἱ Ἀρχάγγελοι Μιχαήλ καί Γαβριήλ (1844). Ἡ εἰκόνα αὐτῆ ἦταν ἀφιέρωμα τῆς συντεχνίας τῶν ἀραμπατζήδων.

Πολλά ἀπό τὰ ἄλλα κειμήλια πού ὑπῆρχαν στόν ἀρχικό ναό βρίσκονται σήμερα στό Ἐκκλησιαστικό Μουσεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

Οἱ πρῶτοι ἱερεῖς τοῦ ναοῦ τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων ἦταν ὁ παπα-Γιώργης, πρόσφυγας ἀπό τήν Ἀδριανούπολη, καί ὁ παπα-Δημήτρης, πρόσφυγας ἀπό τή Λίτισα.

Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Δοξάτου

Ἱερό κειμήλιο τῶν Θρακιωτῶν προσφύγων ἀποτελεῖ καί ἡ **θαυματουργός εἰκόνα τῆς Παναγίας Βρεφοκρατούσας** πού βρίσκεται σήμερα θησαυρισμένη στὸν ἱερό Ναό Ἀγίου Ἀθανασίου Δοξάτου. Προέρχεται ἀπὸ τὸν ἱερό ναό τῆς Παναγίας Παχιώτισσας, πού βρισκόταν στό χωριό Μαγούλα (Καβατζίκι), στή Μακρά Γέφυρα τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Σύμφωνα μέ μαρτυρίες τῶν προσφύγων, ὁ ναός τῆς Παναγίας γιόρταζε στίς 8 Σεπτεμβρίου, στό Γενέθλιο τῆς Θεοτόκου. Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας ἦταν θαυματουργός καί στή χάρη της προσέτρεχαν ὄχι μόνο οἱ χριστιανοί ἀλλά καί πολλοί Τοῦρκοι τῆς περιοχῆς. Οἱ διαστάσεις τῆς εἰκόνας εἶναι 82 ἐκ. ὕψος, 52 ἐκ. πλάτος καί 2 ἐκ. πάχος.

Μέ τὸν ξεριζωμό οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ φόρτωσαν στίς ἅμαξές τους ὅ,τι μπορούσαν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά τους καί σχηματίζοντας караβάνι ἐτοιμαστήκαν νά ξεκινήσουν γιὰ τὸ ἄγνωστο. Ὅμως τὰ ζῶα δέν ξεκινούσαν. Βλέποντας οἱ τοῦρκοι στρατιῶτες αὐτὴ τὴν καθυστέρηση ἐξοργίστηκαν καί ἄρχισαν νά πυροβολοῦν. Τότε οἱ χωρικοὶ θυμήθηκαν τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Ὁ Μόσχος Τριανταφυλλάκης ἔσπευσε μέ τὸ ἄλογό του στὴν ἐκκλησία τῆς Πανα-

Θαυματουργός εἰκόνα τῆς Παναγίας στό Δοξάτο.
Ἱερό κειμήλιο τῶν θρακιωτῶν προσφύγων ἀπὸ τὴν
Μακρά Γέφυρα τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης.

γίας, πήρε τήν εικόνα στήν αγκαλιά του καί, καθώς επέστρεφε στό χώρο τής συγκέντρωσης, δέχτηκε δύο σφαίρες από τούς Τούρκους. Ἡ μία ἀπό αὐτές χτύπησε πάνω στήν εικόνα καί ἔτσι σώθηκε ὁ ἴδιος. Ἡ γυναίκα του τοποθέτησε τήν εικόνα κάτω ἀπό τά ροῦχα, στό πάτωμα τής ἀμαξας, καί τότε μόνο ξεκίνησαν τά ζῶα. Οἱ πρόσφυγες ἀπό τό Καβατζίκι ἐγκαταστάθηκαν ἄλλοι στή Βρυσοῦλα Φερρών, ἄλλοι στή Λυδία Καβάλας καί ἄλλοι στό Δοξάτο τής Δράμας.

Γιά τριάντα χρόνια ἡ εικόνα τής Παναγίας φυλασσόταν στό σπίτι τής οἰκογένειας Μόσχου Τριανταφυλλάκη. Τό 1950 σέ συνεννόηση καί μέ ἄλλους Καβατζικιώτες παραδόθηκε στόν ἱερό ναό Ἀγίου Ἀθανασίου Δοξάτου καί τοποθετήθηκε σέ προσκυνητάρι στό γυναικωνίτη τοῦ ναοῦ. Μετά τήν ἀνακαίριση τοῦ ναοῦ καί ἀφοῦ πρῶτα συντηρήθηκε, τοποθετήθηκε στό ἱερό βῆμα τοῦ ναοῦ.

Ἡ τέχνη τῶν Ὀρακιωτῶν καροποιῶν

Μία ἀπό τίς τέχνες πού ἔφεραν στήν πόλη τής Δράμας οἱ Ὀρακιώτες πρόσφυγες εἶναι ἡ τέχνη τῶν καροποιῶν. Ὅσοι ἔζησαν στή δεκαετία τοῦ '60 θά θυμούνται ἀσφαλῶς τά πανέμορφα ζωγραφιστά παϊτόνια πού στάθμευαν ἔξω ἀπό τή Σκεπαστή Ἀγορά

τῆς πόλης· τά στολισμένα τους ἄλογα, μέ τά μελωδικά χάνδρινα χαϊμαλιά καί τά στρογγυλά κουδουνάκια στό λαιμό, κάλπαζαν ρυθμικά στά καλντερίμια τῆς πόλης. Ἦταν ἔργα προσφύγων καροποιῶν ἀπό τήν Ἀδριανούπολη, πού εἶχαν τά ἐργαστήριά τους κοντά στήν ξύλινη γέφυρα, στό συνοικισμό τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, ὅπου ἦταν καί οἱ στρατιωτικοί φούρνοι. Ἡ θέση αὐτή τῶν ἐργαστηρίων δέν ἦταν ἄσχετη μέ ἐκείνη τῶν καροποιεῶν τῆς Ἀδριανούπολης πού ἦταν κοντά ἢ κάτω ἀπό τίς γέφυρες, στίς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου καί τῶν παραποτάμων του Τούντζα καί Ἄρδα. Εἶναι γνωστά τά ὀνόματα τεσσάρων καροποιῶν, ἀπό τούς ὁποίους ὁ ἕνας εἶχε τό ἐργαστήριό του στήν Προσοτσάνη. Ἡ περιοχή τῆς Δράμας-Προσοτσάνης μέ τά πλούσια δάση της στά βόρεια, καί τό μεγάλο κάμπο στά πόδια της, διευκόλυνε τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐπειδή ὑπῆρχε ἄφθονη ξυλεία καί λειτουργοῦσαν σύγχρονα ἐργοστάσια γιά τήν ἐπεξεργασία της. Στήν πόλη τῆς Δράμας καί τῆς Προσοτσάνης οἱ καροποιοί εἶχαν ἀνεπτυγμένα ἐργαστήρια μέ καρφάδες καί τσιράκια. Τό ἐπάγγελμα τῶν καροποιῶν οὐσιαστικά ἦταν ἕνα κλειστό ἐπάγγελμα, μέ δουλειά γιά μικροῦς καί μεγάλους, ὅπως τά περισσότερα παραδοσιακά ἐπάγγελα. Δούλευαν καλά μέ πολλές παραγγελίες.

Προσφυγικοί σύλλογοι πού δραστηριοποιήθηκαν στη Δράμα:

- **Θρακικός Σύλλογος «Κωνσταντίνος Παλαιολόγος».** Αναφέρεται στο « Θάρρος» της Δράμας, αρ. φ. 211/18-7-1924. Ίδρύθηκε στη Δράμα τό 1919.
- **Θρακικός Σύλλογος Αδριανουπόλεως και Περιχώρων.** «Θάρρος» της Δράμας, αρ.φ. 326/1-12-1924.
- **Σωματεῖον τῶν ἐκ βουλγαρικής Θράκης προσφύγων «Τὸ Ὁρτάκιοι».** Ίδρύθηκε στη Δράμα τό 1924.
- **Θρακική Ἑστία Δράμας.** Ίδρύθηκε στη Δράμα τό 1955.

Πηγές

1. Κωνσταντίνου Α. Βακαλόπουλου, Ἱστορία τοῦ Βόρειου Ἑλληνισμοῦ, Θράκη, ἐκδ. Ἀ/φῶν Κυριακίδη.
2. Ἡ Δράμα καί ἡ περιοχή της, Ἱστορία καί Πολιτισμός, Β' Ἐπισημονική Συνάντηση (Δράμα 18-22 Μαΐου 1994), ΔΕΚΠΟΤΑ, Δράμα 1998, τόμοι Β'1, Β'2.
3. Ἡ Δράμα καί ἡ περιοχή της, Ἱστορία καί Πολιτισμός, Ε' Ἐπισημονική Συνάντηση (Μάιος 2006), ΔΕΚΠΟΤΑ, Δράμα 2013, τόμος Ε'2.
4. Ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση στη Θράκη, Βικιπαίδεια.
5. Ἰωάννη Ζαπάρτα, Ἡ Θράκη τῶν Ἑλλήνων Ὁρθίκων, Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Ἀμυνας, Ἀθήνα 2000.
6. Θρακική Ἑστία Δράμας, 60 Χρόνια 1955-2016, Δράμα 2015.
7. Προφορικές Μαρτυρίες Θρακιωτῶν Προσφύγων.

*Στιγμιότυπο τοῦ 1922.
Ὅταν περνοῦσαν στη δυτική ὄχθη
τοῦ Ἑβρου οἱ διωγμένοι ἄδικο ἀπό
τίς πατρογονικές τους ἐστίες
Ἀνατολικοθρακιῶτες.*

Τό τέμπλο τοῦ Τερῶ Ναοῦ τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων στή Δράμα,
μέ τίς εἰκόνες πού ἔφεραν οἱ θρακιῶτες πρόσφυγες ἀπό τήν πατρίδα
τους ἀπό τόν Τερῶ Ναό Ἁγίων Ἀποστόλων Ἀδριανουπόλεως.

2018

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1	Δ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ. Βασιλείου Μεγάλου, Εμμελείας
2	Τ	Σιλβέστρου, Θεοδότῃς, Θεαγένηνους, Θεοπίστου, Σεραφεῖμ Σάρωφ
3	Τ	Μαλαχίου προφήτου, Γορδίου, Θωμάδος
4	Π	Σύναξις τῶν 70 Αποστόλων, Θεοκτίστου μάρτυρος
5	Π	Θεοπέμπτου & Θεωνά τῶν μαρτύρων, Συγκλητικής ὁσίας (ψηστεία)
6	Σ	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ
7	Κ	† Σύναξις τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου
8	Δ	Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκῃς, Κύρου & Ἀπτικτοῦ
9	Τ	Πολυεὐκτου, Εὐστρατίου, Ἀντωνίνῃς μάρτ., Πέτρου, Λαυρεντίου
10	Τ	† Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανού Μελιτινῆς, Μαρκανοῦ πρεσβυτέρου
11	Π	† Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου, Νικηφόρου
12	Π	Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου καὶ Πέτρου μαρτύρων
13	Σ	Ερμούλου, Στρατονίκου μάρτ., Μαξίμου Κουσκοκαυβίτου
14	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ. Τῶν ἐν Σινῇ καὶ Ραϊθῶ ἀναειρεθέντων Πατέρων, Νίνας
15	Δ	Παύλου Θηβαίου, Ἰωάννου Καλυβίτου
16	Τ	Προσκ. ἀλῶς ἀπ. Πέτρου, Πευσίππου, Ελασίππου, Μεσίππου, Νεονίλῃς μάρτ.
17	Τ	† Ἀντωνίου Μεγάλου, Ἀντωνίου Βεροίας, Γεωργίου Ἰωαννίνων
18	Π	† Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας
19	Π	Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αἰγυπτίου, Μακαρίου Καλογερά
20	Σ	† Εὐθυμίου Μεγάλου, Εὐσεβίου, Ζαχαρίου νεομάρτ. Ἀρτῆς
21	Κ	† ΙΕ ἈΟΥΚΑ (Ζαχαρίου). Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Εὐγενίου τοῦ Τραπεζουντίου
22	Δ	Τιμοθέου ἀποστόλου, Ἀναστασίου Πέρρου
23	Τ	Κλήμεντος Ἀγκύρας, Ἀγαθαγγέλου μάρτ., Διονυσίου ἐν Ὁλύμπῳ
24	Τ	Εἰρήνης ὁσίας, Ζωσιμά ὁσ., Βαβύλα ἱερομ., Νεοφίτου Ἐγκλείστου
25	Π	† Γρηγορίου Θεολόγου, Αὐξεντίου νεομάρτ., Μαρναρίτας
26	Π	Εξονόφοντος & οἰκογενείας, Ἀμυνά ὁσ., Θεοδώρου Στουδίτου
27	Σ	† Ἀνακομ. Λειψ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Κλήμεντος, Μαρκαντῆς
28	Κ	† ΙΣΤ ἈΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ & ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ). Ἐφραίμ Σύρου, Ἰσαάκ Σύρου
29	Δ	Ἀνακ. Λειψ. Ἰγνατίου Θεοφόρου, Δημητρίου Χίου
30	Τ	† Τριῶν Ἱεραρχῶν (Ἑορτὴ Παιδείας), Θεοφίλου νέου
31	Τ	Κύρου-Ἰωάννου Αναργύρων, Ἠλίου Ἀρδούνη, Ἀρσενίου, Ἀθανασίας

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολα. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομῆς Ἰ. Χριστοῦ
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Ματθ. γ' 13-17	Θεοφανείων
7	Πράξ. ιθ' 1-8	Ἰωάν. α' 29-34	πλ. Β' Θ'
14	Ἐφεσ. δ' 7-13	Ματθ. δ' 12-17	βαρίδς Γ'
17	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. στ' 17-23	Ἀντωνίου Μεγάλου
18	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Ματθ. ε' 14-19	Ἀθανασίου & Κυρίλλου
21	Α' Τιμ. δ' 9-15	Λουκ. ιθ' 1-10	πλ. δ' ΙΑ'
25	Ἐβρ. ζ' 26 -28, η' 1-2	Ἰωάν. ι' 9-16	Γρηγορίου Θεολόγου
27	Ἐβρ. ζ' 26 -28, η' 1-2	Ἰωάν. ι' 9-16	Ἀν. Λειψ. Ἰ. Χρυσοστ.
28	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	α' Α'
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Ματθ. ε' 14-19	Τριῶν Ἱεραρχῶν

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 7/1 Ἱ.Ν. Τιμίου Προδρόμου Ἀργυρουπόλεως.
 17/1 Ἱ.Ν. Ἀγίας Εἰρήνης Δράμας.
 18/1 Ἱ.Ν. Ἀγίου Ἀθανασίου Δοξατόου, Καλαμπάκίου, Πετρούσας.
 21/1 Ἱ.Ν. Ἀγίου Εὐγενίου Ἀρκαδικοῦ.
 30/1 Ἱ.Ν. Ἀγ. Τριῶν Ἱεραρχῶν Πηγαδίων.

2018

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

1	Π	Τρύφωνος, Περπέτουας μάρτ. Βασιλείου Θεσλόνικης, Αναστασίου Ναυπλίας
2	Π	† Υπαπαντή Σωτήρος Χριστού , Ιορδάνου Τραπεζουσίου
3	Σ	Συμεών Θεοδ., Άννης πρ., Ιωάννου, Νικολάου & Σταματίου εκ Σπεσών νεομ.
4	K	† ΙΖ' ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ) , Ισιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου όμ., Αβραμίου
5	Δ	Αγάθης μ., Πολυεύκτου Κων/λεως
6	T	☞ Φωτίου Πατριάρχου Κων/λεως, Βουκόλου Σμύρνης, Φασάτας
7	T	Παρθενίου Λαμψάκου, Λουκά όσίου του έν Στερίω
8	Π	Θεοδώρου στρατηλάτου, Ζαχαρίου προφ., Μάρθας & Μαρίας μαρτ.
9	Π	† Ανακομιδή λειψάνων όσίου Γεωργίου , Νικηφόρου μάρτ.
10	Σ	† Ψυχασάββατον . Χαράλμπος ιερομ. , Αναστασίου Ίερσα, Ζήνωνος ταχυδρ.
11	K	† ΑΠΟΚΡΕΩ (ΚΡΙΣΙΕΩΣ) , Βλασίου ιερ., Θεοδώρας Αύγουστης, Γεωργίου Σέρ.
12	Δ	Μελετίου Αντιοχείας, Χρήστου νεομ. κηπουρ.
13	T	Ακύλα & Πρισκίλλης άποστόλων, Εύλογίου Αλεξανδρείας
14	T	Αύξεντιου, Αβραάμ, Μάρωνος, Νικολάου Κορίνθου
15	Π	☛ Όνησίμου άπ. Έβραβιου, Άνθιμου όσ. του έν Χίω
16	Π	Παμφίλου μάρτ. καί των σύν αυτώ. Φλαβιανού Πατρ. Κων/λεως
17	Σ	Θεοδώρου Τήρωνος, Μαρκανού & Πουλιχερίας, Θεοδώρου Μυτιλήνης
18	K	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Λέοντος Ρώμης, Άγαπητού άπ. Σιναιού
19	Δ	† Καθαρά Δευτέρα , Αρχίππου, Φιλήμονος άπ. Φιλοθέης Αθηνάϊας
20	T	Λέοντος άπ. Κατάνης, Επισσαρίωνος, Αγάθωνος Ρώμης
21	T	Εύσταθίου Άντιπ., Ιωάννου Κλεως, Ζαχαρίου Ίερ., Τιμοθέου έν Συμβόλοις
22	Π	☛ Εύρεας λειψ. των άγ. μαρτ. έν τοίς Εύγενίου, Θαλασσίου, Βαραδάτου όσ.
23	Π	† Α' Χαιρετισμοί. Πολυκάριπου ιερομ. άπ. Σμύρνης , Γοργονίας
24	Σ	† Ανάμν. διά κολλύβ. θαύματος άγ. Θεοδώρου, Α' & Β' εύρ. κεφ. Ιωάννου Προδρ.
25	K	† Α' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Όρθοδοξίας) , Ταράσιου Κλεως, Ρηγίνου, Αλεξάνδρου Θράκ.
26	Δ	Πορφυρίου Γάζης, Φωτεινής ίσαπ., Θεοκλήτου
27	T	Προκοπίου Δεκαπολίτου, Στεφάνου γηροκόμου
28	T	Βασιλείου όμ., Προτερίου Αλεξανδρείας, Νεστορος, Βάρσου, Κυράνης ν.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Έβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Υπαπαντής του Κυρίου
4	Α' Κορ. στ' 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	β' Β'
10	Α' Θεσ. δ' 13-17	Λουκ. κα' 8-9, 25-27, 35-36	Ψυχασάββατον γ' Γ'
11	Β' Τιμ. β' 1-10	Ματθ. κε' 31-46	
	Α' Κορ. η' 8-Β' 2		
18	Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4	Ματθ. στ' 14-21	δ' Δ'
24	Β' Τιμ. γ' 1-10	Ματθ. ια' 2-15	Αγίου Θεοδώρου
	Β' Κορ. ε' 6-15		Α & Β εύρ. κεφ. Προδρόμου
25	Έβρ. ια' 24-26, 32-40	Ιωάν. α' 44-52	πλ. α' Ε'

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 2/2 Ί. Μονή Άναλήψεως - Ταξιάρχαι - Σίψα.
- 9/2 Ί. Μονή Άναλήψεως - Ταξιάρχαι - Σίψα.
Άνακομιδή λειψάνων όσίου Γεωργίου.
- 10/2 Ί. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλού Άγρου.
- 24/2 Ί. Ν. Άγ. Θεοδώρων Πρινολόφου.

2018

ΜΑΡΤΙΟΣ

1	Π	Ευδοκίας όσ., Μαρκέλλου & Αντωνίνης μαρτ., Ἀγαπίου
2	Π	†Β' Χαιρετισμοί. Ηουχίου, Συγκλητικού, Εύθαλάς μ., Νικολάου Πλανά
3	Σ	Εύτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλείου
4	Κ	†Β' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγορίου Παλαμά). Γερασίου Ὀρδανίτου
5	Δ	Κόνωνος, Παρθενίου ἐν Διδυμοτείχῃ
6	Τ	Τῶν ἐν Ἀμορίῃ 42 μ., Ἀρκαδίου, Ηουχίου, εὐρέας Τιμίου Σταυρού
7	Τ	Τῶν ἐν Χερσάνι ἱερομαρτύρων, Λαυρεντίου Μεγάρων, Εφραίμ
8	Π	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Ερμού ἀποστ., Δομετίου Παύλου
9	Π	†Γ' Χαιρετισμοί. Τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Σεβαστείᾳ, Καισαρίου
10	Σ	Κοδράτου, Ἀναστασίας Πατρικίας, Μιχαήλ Μαυρουδῆ
11	Κ	†Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυρ/σεως). Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, Θεοδώρας Ἄρτης
12	Δ	Γρηγορίου Διαλόγου, Συμεὼν νέου Θεολόγου
13	Τ	Νικηφόρου Κων/πόλεως, Πουτλίου Ἀθηνῶν, Μαρρίου
14	Τ	Βενεδίκτου ὁσίου, Εὐσχήμονος ἐπισκ. Λαμπάκου
15	Π	Ἀγαπίου, Ἀριστοβούλου ἀποστ., Μανουὴλ νεομ. Κρήτης
16	Π	†Δ' Χαιρετισμοί. Σαββρίου Αἰγυπτ., Ἰουλιανού μ., Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῃ
17	Σ	†Δ' Χαιρετισμοί. Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, Θεοτηρίκου
18	Κ	†Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου Κλίμακος). Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Τροφίμου,
19	Δ	Χρυσάνθου & Δαρείας μαρτ.
20	Τ	Τῶν ἐν μονῇ Ἁγίου Σάββα ἀναireθέντων ὁσ. Πατέρων, Μύρωνος νεομ.
21	Τ	Ἰακώβου ὁμολ., Θωμά Πατρ. Κων/πόλεως, Φιλήμονος
22	Π	†Ο' Μέγας Κανὼν. Βασιλείου Ἀγκύρας, Καλλινίκης μ., Δροσίδος, Εὐθύμιου
23	Π	†Ακάθιστος ὕμνος. Νίκωνος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 μαρτ., Λουκά νεομ.
24	Σ	†Αρτέμονος ἐπ. Σελευκείας, Παρθενίου Χίου
25	Κ	†Ε' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας Αἰγυπτίας). Εὐαγγελισμός Θεοτόκου (Ἐθνική ἐορτή)
26	Δ	Σύναξις ἀρχαγγέλου Γαβριήλ
27	Τ	Ματρίωνος ἐν Θεσσαλονίκῃ, Φιλητοῦ μάρτ., Παύλου ἐπ. Κορίνθου
28	Τ	Ἰλαρίωνος τοῦ νέου ἡγουμ. Πελεκητῆς, Ἡρωδίωνος ἀποστ.
29	Π	Μάρκου ἐπ. Ἀρεθουσίων, Κυρίλλου, Ἰωάν. Βαραχχίου
30	Π	Ἰωάννου Κλίμακος, Ζαχαρίου Κορίνθου
31	Σ	†Ἀνάστασις Λαζάρου. Ὑπατίου Γαγγρῶν, Ἀκακίου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Ἐβρ. α' 10-β' 3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. β' ΣΤ'
9	Ἐβρ. ιβ' 1-10	Ματθ. κ' 1-16	Τεσσαράκοντα Μαρτ.
11	Ἐβρ. δ' 14-ε' 6	Μάρκ. η' 34-θ' 1	βαρύς Ζ'
18	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	πλ. δ' Η'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	α' —
31	Ἐβρ. ιβ' 28-γ' 8	Ἰωάν. ια' 1-45	Ἀναστάσεως Λαζάρου

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 18/3 Ἱ.Ν. Ἁγίου Νικολάου Δράμας. Δ' Κυριακή Νηστείων. Λιτάνευσις ἐν τῇ πόλει τῆς Δράμας τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου Γεωργίου τοῦ ὁμολογητοῦ.
- 25/3 Ἱ.Ν. Εὐαγγ. Θεοτόκου Δράμας, Βαθυσπη-λου, Καλαμώνος, Κάτω Κεφαλαρίου.
- 31/3 Ἱ.Ν. Ἁγίου Λαζάρου Κουδουνίων.

2018

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

1	K	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ. Μαρίας Αιγυπτίας, Γεροντίου, Βασιλείου μαρτ.
2	Δ	† Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ. Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου. Τίτου ὁσ. Θεοδώρας παρθ.
3	Τ	† Μ. ΤΡΙΤΗ. Τῶν Δέκα Παρθένων. Νικήτα ὁμολογητοῦ, Ἰωσήφ ὁμολογήσαντος
4	Τ	† Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ. Τῆς ἀλειψώσεως τὸν Κύριον μύρῳ
5	Π	† Μ. ΠΕΜΠΤΗ. Ὁ Μυστικός Δείπνος
6	Π	† Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Τά Ἁγία Πάθη τοῦ Κυρίου
7	Σ	† Μ. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Ἡ εἰς Ἄδου Κἀθόδος τοῦ Κυρίου
8	K	† ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου
9	Δ	† Δευτέρα Διακαιν., Εὐψυχίου μάρτ., Βαδίου ἱερομάρτυρος
10	Τ	† Τρίτη Διακαιν., Ραφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης, Γρηγορίου Ε'
11	Τ	Ἀντίπα ἐπ. Περγάμου, Τρυφαίνης ὁσίας
12	Π	Βασιλείου ὁμολογητοῦ, Παρίου, Ἀνθούσης ὁσίας
13	Π	† Ζωοδόχου Πηγῆς, Μαρτίνου Ρώμης
14	Σ	Ἀριστάρχου, Δημητρίου τοῦ ἐν Τριπόλει, Θωμάδος μάρτ.
15	K	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ. 172 Ὅσιοι. Εἰκοσιφοινίσσης, Λεωνίδου ἐπ. Ἀθηνῶν
16	Δ	Ἀγάπης, Χιονίας, Εἰρήνης
17	Τ	Συμεών, Μακαρίου Κορίνθ. Νοταρά, Ἀδριανού, Ἀγαπίου
18	Τ	Σάββα Στρατηλάτου, Ἰωάννου ἐξ Ἰωαννίνων, Ἀθανασίου ὁσ. ἐξ Αἰγίνης
19	Π	Παφνουτίου ἱερομ., Τρύφωνος Κωνίλεως, Ἀγαθαγγέλου
20	Π	Θεοδώρου Τριχινῆ, Ζαχαρίου ἀπ. Ἀθανασίου & Ἰωάσαφ
21	Σ	Ἰαννουαρίου ἱερομ., Ἀλεξάνδρας βασ., Ἀναστασίου Σιν.
22	K	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ. Θεοδώρου Σκευέωτου, Ναθαναὶλ ἀποστ., Νεάρχου μάρτ.
23	Δ	† Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τροπαιοφόρου
24	Τ	Ἐλισβετ ὁσ., Σάββα Στρατηλάτου, Δούκα νεομ. Μυτιλήνης, Ἀχιλλέως νεομ.
25	Τ	† Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, Φεβρωνίας
26	Π	Βασιλέως ἱερομ. ἐπ. Ἀμασειας, Γλαφύρας ὁσίας, Ἰούστας μάρτυρος
27	Π	Συμεών ἱερομ. ἐπ. Ἱεροσολύμων συγγενεοῦς Κυρίου, Εὐλογίου ξενοδόχου
28	Σ	Τῶν ἐν Κιζίκῳ 9 μαρτύρων, Μέμνονος ὁσ., Θεογνιδος
29	K	† ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ. Ἰάσονος, Σωσιπάτρου ἀπ. Κερκύρας μ., Ἰωάννου Καλοκτένους
30	Δ	Ἰακώβου ἀποστόλου, Ἀργυρῆς νεομάρτυρος, Δονάτου ἐπισκ.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Φίλιπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Βαίων
8	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	Ἀγίου Πάσχα
15	Πράξ. ε' 12-20	Ἰωάν. κ' 19-31	- Ι Α'
22	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43-ιστ' 8	β' Ι Δ'
23	Πράξ. ιβ' 1-11	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Γεωργίου Τροπαιοφόρου
25	Α' Πέτρ. ε' 6-14	Μάρκ. στ' 7-13	Εὐαγγ. Μάρκου
29	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' Ι Ε'

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 10/4 Ἱ.Ν. Ἀγ. Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Πανοράματος Δράμας.
- 11/4 Ἱερὸς Μητροπολιτικὸς Ναός. Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου Πορταϊτίσεως.
- 13/4 Ἱ.Ν. Ζωοδόχου Πηγῆς Πλατανιάς, Καλλιφύτου.
- 15/4 Ἱερά Μονὴ Εἰκοσιφοινίσσης. Τῶν ἁγίων 172 ὁσιομαρτύρων τῶν ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀναιρεθέντων.
- 23/4 Ἱ.Ν. Ἀγίου Γεωργίου Καλαμπακίου, Κοκκινογειῶν, Κουδουνίων, Κυργίων (Ἀγάπη), Μοναστηρακίου, Νέας Ἀμισοῦ, Νικηφόρου, Ξηροποτάμου, Πλατανοβρύσεως, Πρασινάδας, Σιδηρονέρου, Σιταγκῶν, Τείχους, Φτελιάς, Φωτολίβους, Χαμοκεράσων, Μαυροχορδάτου.

2018

ΜΑΪΟΣ

1	T	Ἱερεμίου προφ., Εὐθύμιου, Ἰγνατίου, Ἀκακίου ὁσίου, Παναρέτου
2	T	† Μεσοπεντηκοστής, Ἀνακ. Λεψ. Μ. Ἀθανασίου , Μαρτῶνης, Ἑσπερίου, Ζωῆς μ.
3	Π	Τιμοθέου & Μαύρας, Πέτρου Ἀργους, Οἰκουμενίου
4	Π	Πελαγίας μάρτ., Ἰλαρίου θαυματουργοῦ
5	Σ	† Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος , Εὐθυμίου Μαδύτου, Ἐφραίμ νέου
6	K	† ΣΑΜΑΡΕΪΤΙΔΟΣ . Ἰώβ παλαῦθλου, Σερραφείμ ὁσ., Σοφίας Κλεισιούρας
7	Δ	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος Σταυροῦ ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου, Ἀκακίου, Νεῖλου Μυρ.
8	T	† Ἰωάννου Θεολόγου , Ἀρσενίου Μεγάλου
9	T	Ἡσαΐου προφήτου, Χριστοφόρου μ., Νικολάου ἐν Βουνέννοις
10	Π	Σίμωνος ἀπ. Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου ὁσ.
11	Π	Κυρίλλου & Μεθοδίου Θεσβόνικης ἱσαπ., Ἀργυρίου, Μακίου ἱερομ.
12	Σ	Ἐπιφανίου Κύπρου, Γερμανοῦ Κων/πόλεως, Ἰωάννου νεομ.
13	K	† ΤΥΦΛΟΥ . Γλυκερίας μ., Σεργίου ὁμολ., Εὐθυμίου ὁσ., Παισιμάρχου ἐπ. Συνάδ.
14	Δ	Θεράποντος ἱερομ., Ἰσιδώρου, Λεοντίου
15	T	Παχωμίου Μεγάλου, Ἀγγιλίου ἐπ. Λαρίσης, Ἀνδρέου, Ναοῦμ
16	T	† Ἀποδόσεως Πάσχα . Θεοδώρου ἡγ., Αἰδὰ καὶ Αἰδοῦσης οἱ ἱερομ., Γεωργίου Μυτλ.
17	Π	† Ἀναλήψεως . Ἀνδρονίκου & Ἰουνίας ἀπ., Νικολάου τοῦ ἐκ Μετσόβου νεομ.
18	Π	Πέτρου, Διονυσίας, Ἰουλίας, Ἡρακλείου, Παύλου, Χριστίνης
19	Σ	Πατρικίου, Κόνωνος, 13 Κυπρίων μάρτ., Μενάνδρου
20	K	† ΠΑΤΕΡΩΝ Α' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ . Θαλλελαίου, Λυδίας Φιλιππησίας, Νικήτα Χίου
21	Δ	† Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἱσαποστόλων
22	T	Βασίλειου μάρτ., Παύλου & Δημητρίου νεομ., Βλαδιμήρου
23	T	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου Κύπρου, Μαρίας Κλωπᾶ
24	Π	Συμεών Στυλίου, Ἰλαρίωνος, Μελετίου
25	Π	† Γ' εὐρέσεως Τίμιας Κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
26	Σ	† Ψυχασάββατον . Κάρπου & Ἀλφαίου, Ἀλεξάνδρου νεομ., Ἀβερκίου, Ἐλένης
27	K	† ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ . Ἰωάννου Ρώσου, Θεράποντος & Ἐλλαδίου ἱερ., Ἀλιπίου
28	Δ	† ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ . Εὐτυχούς, Ἐλκωνίδος μ.
29	T	Θεοδοσίας παρθενομ., Ἰωάννου (Νάννου) νεομ. ἐν Θεσβόνικῃ
30	T	Ἰσακίου ἡγουμ. Μονῆς Δαλμάτων, Ρωμανοῦ μάρτ., Βαρλαάμ ὁσ.
31	Π	Ἑρμείου μ., Εὐσεβίου, τῶν ἐν Ἀσκάλωνι μαρτύρων

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Ἰωάν. ζ' 14-30	Μεσοπεντηκοστής
6	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' Ζ'
8	Α' Ἰω. α' 1-7	Ἰωάν. ιθ' 25-28, κα' 24-25	Εὐαγγ. Ἰωάννου
13	Πράξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' Η'
16	Πράξ. ιη' 22-28	Ἰωάν. ιβ' 36-47	Ἀποδόσεως Πάσχα
17	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Ἀναλήψεως
20	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' Ρ'
21	Πράξ. κατ' 1, 12-20	Ἰωάν. ι' 1-9	Ἀγ. Κων/νου & Ἐλένης
26	Α' Θεσ. δ' 13-17	Ἰωάν. κα' 14-25	Ψυχασάββατου
27	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	-
28	Ἐφεσ. ε' 8-19	Ματθ. ιη' 10-20	Ἀγ. Πνεύματος

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 2/5 Ἱ.Ν. Ἀγίου Ἀθανασίου Δοξαῦτου, Πετρούσας.
5/5 Ἱ.Ν. Ἀγίας Εἰρήνης Δράμας.
17/5 Ἱ.Μονὴ Ἀναλήψεως-Ταξιάρχαι-Σίψα, Ἱ.Ν. Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Ὑψηλοῦ Κυργίων.
21/5 Ἱ.Ν. Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Δράμας, Παρνασσίου, Μεγαλοκάμπου, Παλιαμπέλων.
28/5 Ἱ.Ν. Ἀγίας Τριάδος Δράμας, Προσοτσάνης, Μικροχωρίου, Ξαγνάντου.

2018

ΙΟΥΝΙΟΣ

1	Π	Ιουστίνου φιλοσόφου καί μάρτυρος, Πύρρου ἱερομ., Χαριτοῦς μάρτυρος
2	Σ	Νικηφόρου Κων/πόλεως, Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἀγαρινῶν
3	Κ	† Α' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ. Λουκιλιανού & τῶν σὺν αὐτῷ, Παύλης μ.
4	Δ	Μάρθας καί Μαρίας ἀδελφῶν Λαζάρου, Μητροφάνους (ἀρχὴ νηστείας)
5	Τ	Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου, Μάρκου Χίου, Νικάνδρου
6	Τ	Ἰλαρίωνος ἡγουμ. Μονῆς Δαλμάτων, Ἀττάλιου ὁσίου
7	Π	Θεοδότου ἱερ., Σεβαστιανῆς, Ζηναΐδος, Παναγῆ τοῦ Μπασιᾶ
8	Π	Ἀνακ. λεψάνου Θεοδώρου Στρατηλάτου, Καλλιόπης μ., Θεοφάνους
9	Σ	Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας, Θεόκλας μάρτ., τριῶν παρένομι. ἐκ Χίου
10	Κ	† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Κλήσις μαθητῶν). Θεοφάνους, Πανσέμνης ὁσ., Ἀλεξάνδρου
11	Δ	Βαρθολομαίου & Βαρνάβα, Λουκά Συμμεφεροπούλεως
12	Τ	Ὀνουφρίου ὁσ., Πέτρου ἐν Ἀθῶ
13	Τ	Ἀκυλίνης μ., Διοδώρου μ., Ἀννης καί Ἰωάννου
14	Π	Ἐλισσαίου προφήτου, Μεθοδίου Κων/νέως, Ιουστίνου Πόποβιτς
15	Π	Ἱερωνύμου, Αὐγουστίνου ἐπ. Ἱππῶνος, Ἀμώσ πρ., Ἀρχαίου, Στεφανῆ ἀπ.
16	Σ	Τύχωνος ἐπ. Ἀμαθούντος τοῦ θαυματουργοῦ, Μάρκου
17	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Ξεῖας Προνοίας). Ἰσαύρου, Βασιλείου, Μανουὴλ, Σαβέλ, Ἰσμαὴλ
18	Δ	Θεοδώλου, Ὑπατίου, Αἰθιρίου μ.
19	Τ	Ἰούδα (Θαδδαίου) ἀπ. Ζήνωνος, Ζωσίμου μ., Παΐσιου Μεγάλου
20	Τ	Μεθοδίου Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα, Καλλιόπου
21	Π	Ἰουλιανού μάρτ., Τερεντίου, Νικήτα νεομ. Νισυρίου
22	Π	Εὐσεβίου ἱερομ. ἐπ. Σαμοσάτων, Ζήνωνος, Ζηνά μαρτύρων
23	Σ	Αγριππίνης, Ἀριστοκλέους πρ., Δημητρίου δ., Ἀθανασίου ἀναγν.
24	Κ	† Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Ἑκατ.). Γενέθλιον Τιμίου Προδρόμου, Γενέθλιον Αγ. Εὐγενίου
25	Δ	Φεβρωνίας, Ὀρεντίου καὶ 6 ἀδελφῶν
26	Τ	Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεανίκῃ, Ἰωάννου ἐπισκ. Γοτθίας, Δαβὶδ ὁσίου.
27	Τ	Σαμψὼν Ξενοδόχου, Μαρίας & Ἰωάννας μυροφόρων, Γεωργίου ἀγιορείτου
28	Π	Ἀνακ. λεψ. Κύρου & Ἰωάννου Ἀναργύρων, Σεργίου, Παύλου Κορίνθου
29	Π	† Πέτρου καὶ Παύλου τῶν πρωτοκορυφαίων ἀποστόλων, Γαίου
30	Σ	† Σύνεσις τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, Μιχαὴλ τοῦ κηπουροῦ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ' Α'
10	Ρωμ. β' 10-16	Ματθ. δ' 18-23	α' Β'
17	Ρωμ. ε' 1-10	Ματθ. στ' 22-33	β' Γ'
24	Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4	Λουκ. α' 1-25, 57-68, 76, 80	γ' Δ'
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Ματθ. ιστ' 13-19	Πέτρου & Παύλου
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. θ' 36, ι' 1-8	Δώδεκα Ἀποστόλων

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 3/6 Ἱ.Ν. Ἀγίων Πάντων Δράμας (Α' Κοιμητηρίου).
 24/6 Ἱ.Ν. Ἀγίου Εὐγενίου Ἀρχαδικοῦ.
 29/6 Ἱ.Ν. Ἀγ. Πέτρου καὶ Παύλου Ἀμπελακίων, Ἀγγίτου, Ξηροποτάμου, Μικροχωρίου Πα-
 ρανεστίου.
 30/6 Ἱ.Ν. Ἀγ. Δώδεκα Ἀποστόλων Δράμας.

2018

ΙΟΥΛΙΟΣ

1	K	† Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Γερεσα.). Κοσμά & Δαμιανού Ἀναργύρων τῶν ἐν Ρώμῃ
2	Δ	Κατάθεσις ἐν Βλαχέρναις εὐθίτου Θεοτόκου
3	T	Υακίνθου μ., Ανατολίου, Θεοδότης, Γερασίου Εὐρυτανίας
4	T	Ἀνδρέου ἐπισκ. Κρήτης τοῦ μελωδοῦ, Μιχαὴλ Χωνιάτη
5	Π	† Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἀββῃ, Λαμπαδοῦ ὁσ., Κυπριανοῦ
6	Π	Σισώῃ Μεγ., Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὁνησίμου ἀπ., Λουκίας
7	Σ	† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ τοῦ ἐν Μαλεβῇ, Εὐαγγέλου
8	K	† ΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Παραλ.), Προκοπίου μεγάλ., Θεοφίλου Ζίχνης, Ἀναστασίου ν.
9	Δ	Διονυσίου, Μητροφάνους ἐν Ἀββῃ, Μιχαὴλ Πακανά
10	T	Τῶν ἐν Νικοπόλει Ἀρμενίας 45 μαρτ., Γρηγορίου ἐπ. Ἀσσου
11	T	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Ὁλγας ἱσαπ., Νεκταρίου Βρυούλων
12	Π	Πρόκλου & Ἰλαρίου μαρτ., Βερνίκης, Σεραπίωνος, Παΐσιου Ἀγιορείτου
13	Π	Σύναξις ἀρχ. Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαίτου, Γολινδοῦχ
14	Σ	Ἀκύλα ἀποστ., Ἰούστου μ., Ἰωσήφ Θεοάντης, Νικοδήμου Ἀγιορείτου
15	K	† ΠΑΤΕΡΩΝ Δ΄ ΟΙΚΟΥΜ. ΣΥΝΟΔΟΥ. Κηρύκου καὶ Τουλίττης, Βλαδιμήρου ἱσαπ.
16	Δ	Ἀθηναγόνης ἱερωμ., Φαύστου μ.
17	T	† Μαρίνης μεγαλομάρτυρος, Σπεράτου & Βερνίκης μαρτύρων
18	T	Αἰμιλιανού, Παύλου, Θεῆς καὶ Οὐαλεντίνης μ., Παμβᾶ ὁσ.
19	Π	Μακρίνης ὁσ., Δίου ὁσίου, Θεοδώρου Ἐδέσεως
20	Π	† Προφήτου Ἠλιοῦ τοῦ Θεοβίτου, Φλαβιανῷ
21	Σ	Ἰωάννου ὁσ., Συμεῶν τοῦ διὰ Χριστὸν σαλαῦ, Παρθενίου Ροδοβυζίων
22	K	† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Χορτασμός 5.000). Μαρίας Μαγδ. Μυροφόρου, Μαρκελλῆς
23	Δ	Ἰεζεκιήλ προφήτου, Φωκά ἱερ., Πελαγίας Τήνου
24	T	Χριστίνης μεγάλ., Θεοφίλου Ζακυνθίου, Ἀθηνάγορου, Ἐρμονόγους
25	T	† Κοίμησης ἁγ. Ἀννης, Ὀλυμπάδος διακόνου, Εὐπράξιας
26	Π	† Παρασκευῆς ὁσίου, Ἐρμούλου ἱερωμ., Ὁραιοζήλης
27	Π	† Παντελεήμονος μεγάλ., Νικοδήμου, Ἀνθοῦσης
28	Σ	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος & Παρμενᾶ ἀπ., Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου
29	K	† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Ἐπὶ κυμ.). Καλλινίκου, Θεοδότης, Ἰωάννου Στρατιώτου
30	Δ	Σίλα, Σίλουανου, Κρήσκεντος
31	T	Ἰωσήφ ἀπὸ Ἀρμαθαίας, Εὐδοκίμου δικαίου, Δημοκρίτου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27- ιγ' 8	Ματθ. η' 28- θ' 1	δ' Ε'
8	Ρωμ. ιβ' 6-14	Ματθ. θ' 1-8	πλ. α' ΣΤ'
11	Β' Κορ. στ' 1-10	Λουκ. ζ' 36-50	Ἀγ. Εὐφημίας
15	Τιτ. γ' 8-15	Ματθ. ε' 14-19	πλ. β' Ζ'
20	Ἰακ. ε' 10-20	Λουκ. δ' 22-30	Προφήτου Ἠλιοῦ
22	Α' Κορ. α' 10-17	Ματθ. ιδ' 14-22	βαρύς Η'
25	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. η' 16-21	Κοίμ. Ἀγ. Ἀννης
26	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Ἀγ. Παρασκευῆς
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Λουκ. κα' 12-19	Ἀγ. Παντελεήμονος
29	Α' Κορ. γ' 9-17	Ματθ. ιδ' 22-34	πλ. δ' Θ'

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 1/7 Ἱ.Ν. Ἀγίων Ἀναργύρων Δράμας, Φωτολίβους.
7/7 Ἱ.Ν. Ἀγίας Κυριακῆς Δοξάτου-Χωριστῆς.
12/7 Ἱ.Ν. Ὁσίου Παΐσιου Χωριστῆς.
19/7 Ἱ.Ν. Ἀγίας Μακρίνας Κυργίων.
20/7 Ἱ.Ν. Προφήτου Ἠλιοῦ Δράμας, Βόλακος, Μικροκάμπου, Πηγῶν, Προσοτσάνης, Σκαλωτῆς, Τεμένους, Φωτολίβους.
26/7 Ἱερός Μητροπολιτικὸς Ναός, Ἱ.Ν. Ἀγίας Παρασκευῆς εἰς Ἅγιον Ἀθανάσιον, Νικοτσάρα, Ἀγίαν Παρασκευήν.
27/7 Ἱ.Ν. Ἀγίου Παντελεήμονος Δράμας, Ἀρχαδικοῦ, Καλλιφύτου, Μαυρολεύκης, Τερψιθέας, Στέρνας, Πολυσύκου, Ἄνω Κεφαλαρίου.

2018

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1	Τ	† Πρόδος Τιμίου Σταυρού, 7 Μακ., Σολομονής, Ελεαζάρου (ἀρχή νηστείας)
2	Π	Ανακ. λειψ. πρωτ. Στεφάνου, Θεοδώρου ἐν Δαρδανελλίοις
3	Π	Ἰσακίου, Δαλμάτου, Φαύστου ὁστ., Σαλώμης μισροφ., Θεοδώρας Θεοφάνης
4	Σ	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἐπὶ παίδων, Εὐδοκίας ὁσιομάρτ.
5	Κ	† Ι' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Σελην. νέου), Εὐαγγελίου μ., Νόννης, Εὐγενίου Αἰτωλοῦ, Χρήστου
6	Δ	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
7	Τ	Δομετίου Πέσσου, Νικάνορος Ζαβρόδας, Ἀστερίου θαυμ.
8	Τ	Αἰμίλιανου Κυζίκου, Μύρωνος Κρήτης, Τριναυφύλλου νεομ.
9	Π	Ματθαία ἀποστόλου, τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 μαρτύρων
10	Π	Λαυρεντίου ἀρχιεπισκ., Ξύστου ἐπισκ. Ρώμης, Ἰππολύτου
11	Σ	Εὐπλου διακ., Νήφωνος, Ἀνάμν. θαύματος ἀγ. Σπυριδίωνος
12	Κ	† ΙΑ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Μυρίαν τολάντων), Φωτίου, Ἀνικήτου μ., Παμφίλου, Κάστορος
13	Δ	Μαξίμου ὁμολ., Εὐδοκίας, Εἰρήνης βασιλ.
14	Τ	Μιχαίου πρ., Μαρκέλλου ἱερομ., Συμεών νεομάρτ. Τραπεζούντας
15	Τ	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Π	Αγ. Μανδηλίου, Διομήδους, Τιμοθέου Εὐρίπου, Γερασίου Κεφαλληνίας
17	Π	Μύρωνος, Παύλου, Ιουλιανῆς μαρτύρων
18	Σ	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος, Ερμού, Δημητρίου Σαμαρίνης
19	Κ	† ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Πλ. νεανίου), Ἀνδρέου στρατ. καὶ 2593 μ., Τιμοθέου, Θεοφάνους
20	Δ	Σαμουήλ πρ., Λουκίου μ., Θεοφάνους ν.
21	Τ	Θαδδαίου ἀποστ., Βάσσης καὶ τῶν 3 τέκνων αὐτῆς
22	Τ	Ἀγαθόνικου μάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, Ἀριάδνης βασιλ., Ἀνθούσης
23	Π	† ΑΠΟΘΑΝΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Εἰρηναίου Λουγδούνου
24	Π	Εὐτυχούς ἱερ., Κοσμῆ Αἰτωλοῦ, μετὰ θάνατος λειψ. Διονυσίου ἐπ. Αἰγίνης
25	Σ	Τίτου ἀποστ., ἐπιπόδος λειψ. ἀπ. Βαρθολομαίου, Ἰωάννου Καππαδόκη
26	Κ	† ΙΓ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Κακὸν γεωργῶν), Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας μαρτ., Ἰωάσαφ ὁσίου
27	Δ	Ποιμένους ὁσίου, Ἀνθούσης, Φανουρίου, Ἀκυλίνης
28	Τ	Μιωύσεως Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου μαρτ., Ἐζεκίου βασιλέως
29	Τ	† ΑΠΟΤΟΜΗ ΤΙΜΙΑΣ Κεφ. Προδρόμου (νηστεία), Ἀρακαίου, Θεοπίστης
30	Π	Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου, Παύλου Πατρ. Κων/λεως, Φαντίνου
31	Π	Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. ιζ' 14-23	α' ι'
6	Β' Πέτρ. α' 10-19	Ματθ. ιζ' 1-9	Μεταμορφώσεως
12	Α' Κορ. θ' 2-12	Ματθ. ιη' 23-35	β' ΙΑ'
15	Φίλιπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Κοιμήσεως Θεοτόκου
19	Α' Κορ. ιε' 1-11	Ματθ. ιθ' 16-26	γ' Α'
23	Φίλιπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἀποδόσεως Κοιμήσεως
26	Α' Κορ. ιστ' 13-24	Ματθ. κα' 33-42	δ' Β'
29	Πρῶξ. ιη' 25-32	Μάρκ. στ' 14-30	Ἀποκεφ. Προδρόμου
31	Ἑβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Καταθ. Αγίας Ζώνης

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 1/8 Ἱ.Ν. Τιμίου Σταυροῦ Μαρμαριάς.
6/8 Ἱ.Λαυρεντιανῆς Μονῆς, Ἱ.Μ. Μεταμορφώσεως Πρασινάδας, Ἱ.Ν. Μεταμορφώσεως Πύργων, Πολυνερίου, Ψηλοκάστρου.
15/8 Ἱ.Ερά Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης, Ἱ.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀγορᾶς, Βαθυλάκκου, Καλλιμάκρου, Μακρυπλαγίου, Μεσοχωρίου, Περιστεριάς, Ὑψηλῆς Ράχης.
23/8 Ἱ.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλοῦ Ἀγροῦ.
27/8 Ἱ.Ν. Ἀγ. Φανουρίου Σταυροῦ.
29/8 Ἱ.Ν. Τιμίου Προδρόμου Ἀργυρουπόλεως.

2018

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1	Σ	† ΑΡΧΗ ΙΝΔΙΚΤΟΥ . Συμεών Στυλίου, Αμούνδιακ. & τὸν αὐτὸν 40 μον. ἀσκητῶν
2	Κ	† ΙΔ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Βασ. γάμων) , Μάμαντος μ., Ἰωάννου Νηστευτοῦ, Ἐλεαζάρου
3	Δ	Ἀνθίμου, Θεοκτίστου, Χαρίτωνος, Πολυδώρου, Φοίβης
4	Τ	Μωυσέως προφήτου, Βαβύλια ἱερομ., Ερμιόνης μάρτ.
5	Τ	Ζαχαρίου προφήτου πατρός Ἰωάννου Προδρόμου
6	Π	Ανάμν. τοῦ ἐν Χρίστῳ αἱμάτων ἀρχαγγ. Μιχαήλ, Καλοδότης μ.
7	Π	Σώζοντος μ., Κασσιανῆς ὑμνογράφου, Αθανασίου Κουλακιώτου
8	Σ	† Γενέθλιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου , Αθανασίου νεομ.
9	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ . Ἰωακείμ & Ἄννης Θεοπατόρων, Χρυσοστόμου Σμύρνης
10	Δ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφόδωρας, Πουλχερίας Βασιλίσσης
11	Τ	Θεοδώρας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Εὐφροσύνου μόν., Εὐανθίας μάρτ.
12	Τ	Αὐτονόμου ἱερομ., Κουρνούτου ἐπ. Ἰκονίου, Δανιὴλ Θαοῦ
13	Π	Κορνηλίου ἐκατ., Ἱεροθέου ὁσ. ἐκ Καλαμάτας, Ἀριστείδου μ.
14	Π	† ΥΨΩΣΙΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ (νηστεία) , Γλακιλλῆς βασιλίσσης
15	Σ	Νικήτα μεγ., Φιλοθέου, Πορφυρίου, Βησσαρίωνος Ἀριστείας, Συμεών Θεοπλάτης
16	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ . Εὐφύμιας μεγαλομάρτυρος, Μελιτινῆς μάρτυρος
17	Δ	† Σοφίας, Πίστews, Ἐλπίδος, Ἀγάπης
18	Τ	Εὐμενίου ἐπισκ. Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτ.
19	Τ	Τροφίμου, Σαββατίου, Δορυμέδοντος μαρτύρων
20	Π	† Ἑσταθίου μεγαλομάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, Ἰλαρίωνος νεομ. Κρητός
21	Π	Ἰωάν προφήτου, Κοδράτου ἀποστ. ἐπισκόπου Ἀθηνῶν
22	Σ	Φωκά ἱερομ. ἐπ. Σιώντης, Φωκά κηπουροῦ, Ἰσαάκ, Μαρτίνου μ.
23	Κ	† Α' ΛΟΥΚΑ (Θαμ. ἁλ.) , Σύλληψις Τ. Προδρόμου , Ραΐδος, Ξανθίπης & Πολυξένης
24	Δ	Παναγίας Μυρτ., Θέκλης ἱσαπ., Σιλουανῶ Ἀθωνίτου
25	Τ	Εὐφροσύνης ὁσ., Παφνούτιου ὁσιομ. τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ 546 μάρτ.
26	Τ	† Μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ καὶ Θεολόγου
27	Π	Καλλιστράτου μ., Ἀριστάρχου ἀπ. Ἀκυλίνης νεομ. Ζαγκλβερνίης
28	Π	Βαρούχ προφήτου, Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ, Αὐγεντίου Κύπρου
29	Σ	Κυριακοῦ ἀναχωρητοῦ, Πετρινίας μ., Μαλαχίου ἐκ Ἰλίνδου
30	Κ	† Β' ΛΟΥΚΑ (Χρ. καν.) , Γρηγορίου ἱερομ. φωτ. Ἀρμενίας, Ριψίμιας, Γαϊανῆς

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Τιμ. β' 1-7	Λουκ. δ' 16-22	Ἀρχὴ Ἰνδίκτου
2	Β' Κορ. α' 21-β' 4	Ματθ. κβ' 2-14	πλ. α' Γ'
8	Φιλιπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Γενεσίου Θεοτόκου
9	Γαλ. στ' 11-18	Ἰωάν. γ' 13-17	πλ. β' Δ'
14	Α' Κορ. α' 18-24	Ἰωάν. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Υἱώσ. Τιμ. Σταυροῦ
16	Γαλ. β' 16-20	Μάρκ. η' 34-38, θ' 1	βαρύς Ε'
23	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. ε' 1-11	πλ. δ' ΣΤ'
26	Α' Ἰω. δ' 12-19	Ἰωάν. ιθ' 25-27, κα' 24-25	Μετ. Εὐαγγ. Ἰωάννου
30	Β' Κορ. θ' 6-11	Λουκ. στ' 31-36	α' Ζ'

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 8/9 Ἱερά Μονὴ Εἰκοσιφοινίσσης, Ἱ.Ν. Γενεθλίου Θεοτόκου Ταξιάρχων-Σίφας, Εὐρυπέδου, Κάτω Θόλου.
- 9/9 Ἱ.Ν. Ἀγίου Χρυσοστόμου Δράμας-Σμύρνης.
- 14/9 Ἱερά Μονὴ Εἰκοσιφοινίσσης, Ἱ.Ν. Τιμίου Σταυροῦ Νέας Σεβάστειας, Μαρμαριάς.
- 29/9 Ἱ.Ν. Ἀγίου Νικολάου Δράμας. Πάνδημον Μνημόσυνον διὰ τοὺς ἐν Δράμᾳ σφαγιασθέντας ὑπὸ τῶν Βουλγάρων (1941).

2018

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

1	Δ	Παναγίας Γοργοπηκού, Ἀνανίου ὁπ., Ρωμανοῦ Μελ., Ἰωάννου Κουκουζέλου
2	Τ	Κυπριανοῦ ἱερομ., Τουστίνης παρθεν., Θεοφίλου ὁμολ., Θεοδώρου Γαβρά
3	Τ	† Διονυσίου Ἀρεοπ., Δαμάρτιος, Ἰωάννου Χοζεβίτου
4	Π	Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν, Δομνίνης μάρτ.
5	Π	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας τῆς ἐν Κιμῳ, Μαμέλχθης
6	Σ	† Θωμᾶ ἀποστ. , Ἐρωτηίδος μάρτ., Μακαρίου νεομάρτ.
7	Κ	† Γ' ΛΟΥΚΑ (Ναὶν) , Σεργίου & Βάκχου μεγαλ., Πολυχρονίου ἱερομ., Ίουλιανοῦ
8	Δ	Πελαγίας ὁσ., Πελαγίας παρθεν., Ταΐσιας
9	Τ	† Ιακώβου τοῦ Ἀλφαίου, Ἀβραάμ & Λῶτ, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας
10	Τ	Εὐλαμπίου, Εὐλαμπίας μάρτ., Θεοφίλου ὁσίου
11	Π	Φιλίππου διακόνου, Θεοφάνους Γραπτοῦ, Ζηναΐδος & Φιλονίλλης
12	Π	Πρόβου, Τάραχου & Ἀνδρονίκου μ., Συμεῶν Νέου Θεολόγου
13	Σ	Κάρπου, Παύλου, Αγαθοδώρου, Ἀγαθόνικης, Χρυσῆς νεομ.
14	Κ	† Δ' ΛΟΥΚΑ (Σπορέως) , ΠΑΤ. Ζ' ΟΙΚ.ΣΥΝ. Γερβασίου, Ναζαρίου μ., Παρασκευῆς Ἐπιθ.
15	Δ	Λουκιανῶ, Σαβίνου
16	Τ	Λογγίνου ἑκατοντάρχου, Λεοντίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων
17	Τ	᾽Ωσέ προφ., Ἀνδρέου ὁσίου, ἐν τῇ Κρίσει, Κοσμᾶ & Δαμιανοῦ ἐξ Ἀραβίας
18	Π	† Λουκᾶ Εὐαγγελιστοῦ , Μαρίνου μάρτ. τοῦ Γέροντος, Γαβριὴλ νεομ.
19	Π	Ἰωήλ προφ., Οὐάρου μάρτ., Κλεοπάτρου ὁσ., Ἰωάννου
20	Σ	Ἀρτεμίου μεγαλομ., Μαρτῶνης Χιοπολίτιδος, Γερασίου Κεφαλληνίας
21	Κ	† ΣΤ' ΛΟΥΚΑ (Γοδάρ) , Ἰλαρίωνος, Χριστοδούλου ἐν Πάτμῳ, Θεοδότῃς & Σωκράτους
22	Δ	Ἀβερκίου, Ηρακλείου, τῶν ἐν Εφέσῳ 7 παιδῶν
23	Τ	† Ιακώβου Ἀδελφοθέου , Ἰγνατίου Κων/πόλεως, Νικηφόρου ὁσ.
24	Τ	᾽Αρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μάρτυρος, Ἀκακίου
25	Π	Μαρκανοῦ & Μαρτυρίου νοταρίων, Ταθίθας, Χρυσάφου μ.
26	Π	† Δημητρίου Μυροβλήτου , Ἰωάσαφ νέου ὁσίου.
27	Σ	Νέστορος μάρτ., Πρόκλης συζύγου Πιλάτου, Λούπου
28	Κ	† Ζ' ΛΟΥΚΑ (Ἰαείρου) , ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ (Ἐθν. ἐορτή) , Τερεντίου, Εὐνίκης μ.
29	Δ	Ἀναστασίας Ρωμαίας, Ἀβραμίου & Μαρίας ὁσ., Σάββα
30	Τ	Κλεόπα & Ἀρτεμά ἐκ τῶν 70 ἀποστ., Ζηνοβίου & Ζηνοβίας μάρτ.
31	Τ	Στάχυος, Ἀριστοβούλου, Ἀπελλοῦ, Ἀμπιλία, Οὐρβανοῦ, Νικολάου νεομ. ἐν Χίμ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Β' Κορ. ια' 31-ιβ' 9	Λουκ. ζ' 11-16	β' Η'
14	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	γ' Θ'
18	Κολασ. δ' 5-11, 14-18	Λουκ. ι' 16-21	Εὐαγγελ. Λουκά
21	Γαλ. β' 16-20	Λουκ. η' 27-39	δ' ρ'
26	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Ἀγ. Δημητρίου
28	Ἑβρ. θ' 1-7	Λουκ. η' 41-56	πλ. α' ΙΑ'

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 1/10 Ἱ.Ν. Ἀγίου Παντελεήμονος Δράμας. Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου Γοργοῦπηκούου.
- 26/10 Ἱ.Ν. Ἀγίου Δημητρίου Μυλοποτάμου, Νεροφράκτου, Λιβαδεροῦ, Πτελέας, Κυργίων, Περιβλέπτου, Καπνοφύτου.

2018

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1	Π	☿	† Κοσμά-Δαμιανού Αναργ., Δαβίδ Μεγ. Κομνηνού, Ἐλένης ἐκ Σινώπης
2	Π		Ἀκινδύνου, Πηγαίου, Ἐλπιόφωρου, Ἀνεμιοδίου, Ἀφθονίου μαρτ.
3	Σ		Ἀνακ. λειψ. Ἀγ. Γεωργίου μεγαλομάρτ., Ἰωσήφ μάρτ., Γεωργίου Νεαπολίου
4	Κ		† Ε' ΛΟΥΚΑ (Φυγῶς Λαζάρου), Ὅσιου Γεωργίου τοῦ ἐν Δράμῃ, Ἰωάννου Βατάτζη
5	Δ		Γαλακτίνου, Ἐπιστήμης μαρτύρων
6	Τ		Παύλου πατρ. Κων/λεως, Λουκά ὁσ., Νικάνδρου μάρτ., Πορφυρίου μ.
7	Τ	☿	Τῶν ἐν Μελητηνῇ 33 ὁσίων, Λαζάρου & Γρηγορίου μαρτ. τοῦ ἐν τῷ Γαλιλαίῳ ὄρει
8	Π		† Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, Εὐφροσύνης
9	Π		† Νεκταρίου Αἰγίνης, Οησιφώρου μάρτ., Θεοκτίστης Λέσβου, Συμεών
10	Σ		Ὀλυμπά, Σωσιπάτρου, Ροδίνου ὁπ., Ἀρσενίου Καππαδόκου
11	Κ		† Η' ΛΟΥΚΑ (Καλὸς Σαμαρ.). Μηνᾶ μεγ., Βίκτωρος, Βικεντίου μ., Θεοδώρου Στ.
12	Δ		† Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ὁσίου μυροβλήτου
13	Τ		† Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ἀνθοίσης τῆς μητρός αὐτοῦ, Ἀμασκηνοῦ νεομ.
14	Τ		† Φιλίππου ἀποστ., Γρηγορίου Παλαμά, Κωνσταντίνου Ὑδραίου
15	Π		Γουρία, Σαμῶνα, Ἀββίου μαρτ. & ὁμολογητῶν, Δημητρίου (ἀρχὴ νηστείας)
16	Π	☿	† Μαθαίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ, Ἰφίγένειας μάρτυρος
17	Σ		Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου & Μαζίου ἀρχιεπ. Κων/πόλεως
18	Κ		† Θ' ΛΟΥΚΑ (Ἄφρονος πλουσίου), Πλάτωνος μεγ., Ρωμανοῦ μ., Ἀναστασίου νεομ.
19	Δ		Ἀβδίου προφ., Βαρλαάμ καὶ Ἠλιοδώρου μ.
20	Τ		Γρηγορίου δεκαπολίτου, Προκλου Κων/πόλεως, Θεοπεσίου, Ανατολίου μάρτ.
21	Τ		† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Π		Γερμανοῦ κτήτορος Εἰκοσιφονίσης, Ἀρχιππου, Φιλήμονος, Οησιφῶ ὁπ.
23	Π	☿	Διονυσίου Α' Πατρ. Κων/λεως, Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου, Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων
24	Σ		Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Φιλομένου μάρτ.
25	Κ		† ΙΓ' ΛΟΥΚΑ (Πλουσ. νεανίσκου), Αἰκατερίνης μεγαλομ., Μερκουρίου μεγαλομ.
26	Δ		Ἀλυπίου ὁσ., Νικωνος, Στυλιανῶ Παφλαγονός
27	Τ		Ἰακώβου μεγαλομ. Πέτρου, Ναθαναὴλ ὁσίου, Πινουφρίου
28	Τ		Στεφάνου ὁμ., Εἰρηνάρχου μ., 15 μαρτ. πολιούχων Κίλικς
29	Π	☿	Παραμόνου καὶ 370 μαρτ., Διονυσίου ἐπ. Κορινθίου, Φαίδρου μάρτ.
30	Π		† Ἀνδρέου ἀποστ. τοῦ Πρωτοκλήτου, Φρουμεντίου Αἰθιοπ., Ἀλεξάνδρου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27-ιγ' 1-8	Ματθ. ι' 1,5-8	Ἀγ. Αναργύρων
4	Εφεσ. β' 4-10	Λουκ. ιστ' 19-31	πλ. β' Α'
8	Έβρ. β' 2-10	Λουκ. ι' 16-21	Παμ/στων Ταξιαρχών
9	Εφεσ. ε' 8-19	ΐωάν. ι' 9-16	Ἀγ. Νεκταρίου
11	Β' Κορ. δ' 6-15	Λουκ. ι' 25-37	βαρύς Β'
13	Έβρ. ζ' 26-η' 2	ΐωάν. ι' 9-16	ΐωάν. Χρυσοστόμου
14	Α' Κορ. δ' 9-16	ΐωάν. α' 44-52	Ἀποστ. Φιλίππου
16	Ρωμ. ι' 11-α' 2	Ματθ. θ' 9-13	Εὐαγγ. Ματθαίου
18	Εφεσ. δ' 1-7	Λουκ. ιβ' 16-21	πλ. δ' Γ'
21	Έβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσοδίων Θεοτόκου
25	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Λουκ. ιη' 18-27	α' Δ'
30	Α' Κορ. δ' 9-16	ΐωάν. α' 35-52	Ἀποστ. Ἀνδρέου

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 1/11 Ἱ. Μητροπ. Ναός, Ἀγίου Δαβίδ Μεγάλου Κομνηνοῦ, Ἱ.Ν. Ἀγίων Αναργύρων Δράμας, Φωτολίβους, Ἱ.Ν. Ἀγίας Ἐλένης τῆς ἐκ Σινώπης Μικροκάμπου.
- 3/11 Ἱ.Ν. Ἀγίου Γεωργίου Πλατανοβάρους.
- 4/11 Ἱ.Μονή Ἀναλήψεως Ταξιαρχῶν-Σίφας, Ὁσίου Γεωργίου τοῦ ὁμολογητοῦ.
- 8/11 Ἱ.Ν. Ταξιαρχῶν Γρανίτου, Προσοτσάνης, Φτελιᾶς.
- 9/11 Ἱ. Μητροπολιτικός Ναός Δράμας, Ἱ.Ν. Ψηλοκάστρου.
- 10/11 Ἱ.Ν. Ὁσίου Ἀρσενίου Χωριστῆς.
- 11/11 Ἱ.Ν. Ἀγίου Μηνᾶ Καρποφόρου.
- 13/11 Ἱ.Ν. Ἀγίου Χρυσοστόμου Δράμας.
- 21/11 Ἱ. Μητροπολ. Ναός Δράμας, Πετρούσας, Προσοτσάνης, Χωριστῆς.
- 22-23/11 Ἱερά Μονή Εἰκοσιφονίσης, Ὅσιοι Κτήτορες Γερμανός & Διονύσιος.
- 25/11 Ἱ.Ν. Ἀγίας Αἰκατερίνης Δοξάτου.

2018

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1	Σ	Ναούμ πρ., Φιλαρέτου Ἐλεήμονος, Ἀνανίου μάρτ. Θεοκλήτου Λακεδαιμονίας
2	Κ	†ΙΔ' ΛΟΥΚΑ (Τυφλοῦ), Ἀββακούμ πρ., Μυρότης μ., Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτ. Σοφονίου πρ., Ἀγαπίου μ., Ἀγγελή νεομ.
3	Δ	†Βαρβάρως μεγαλ., Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Σεραφεῖμ Φαναρίου ἱερομ.
4	Τ	†Σάββα ἡγιασμένου, Διογένους μ., Νεκταρίου καὶ Φιλοθέου ὁσ.
5	Τ	†Νικολάου ὁρχιεπ. Μύρων Λυκίας, Νικολάου Καραμάνου
6	Π	Ἀμβροσίου ἐπ. Μεδιολάνων, Ἀθηνοδώρου μ., Γερασίμου Εὐβοίας
7	Π	Παπατίου ὁσ., Σωφρονίου, Σωθένους, Ἀπολλώ, Κηφά, Ὀνσιφώρου ἐκ τῶν 70 ἀπ.
8	Σ	
9	Κ	†Ι' ΛΟΥΚΑ (Συγκριτ.), Σύλληψις Θεοτόκου ὑπὸ ἁγίας Ἄννης, Ἄννης πρ.
10	Δ	Μηνᾶ καλλικελάδου, Ερμονέους, Εὐγράφου μ.
11	Τ	Δανιήλ, Λουκᾶ Στυλιδῶν, Λεοντίου ὁσ.
12	Τ	†Σπυρίδωνος Τριφυθούντος, Ἰωάννου Ζηχνῶν, Ἀλεξάνδρου Ἱεροσολύμων
13	Π	Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Ορέστου, Εὐγενίου, Μαρδάρου μάρτ., Λουκίας μ.
14	Π	Θύρου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Λευκίου, Ἀρριανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μάρτ.
15	Σ	†Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ Ἀνθίας μητρός αὐτοῦ, Σωάννης
16	Κ	†ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (Προπαύρου), Ἀγαίου πρ., Θεοφανούς βασιλ., Μοδέστου Ἱεροσολ.
17	Δ	Δανιήλ καὶ 3 παίδων, Διονυσίου Αἰγίνης
18	Τ	Σεβαστιανῶ, Ζωῆς καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μάρτ.
19	Τ	Βονιφάτιου, Ἀρεως, Εὐτυχίου Θεσπικῆς, Ἀγλαίας Ρωμαίας
20	Π	†Ἰγνατίου Θεοφόρου, Ἰωάννου Θάσου, Ἰωάννου Κροστάνδης
21	Π	Ἰουλιανῆς & τῶν σὺν αὐτῇ 500 μάρτ., Θεμιστοκλέους μ.
22	Σ	†Ἀναστασίας Φαρμακολυτριάς, Χρυσογόνου & Θεοδότης μ.
23	Κ	†ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. Τὴν ἐν Κρήτῃ 10 μάρτ., Ναοῦμ ἱεραπ., Νήφωνος
24	Δ	Εὐγενίας ὁσ. & Φιλίππου πατρὸς αὐτῆς
25	Τ	†Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Τ	†Σύναξις τῆς Θεοτόκου, Εὐθυμίου Σάρδεων ὁμολογητοῦ
27	Π	†Στεφάνου πρωτομ., Φωτεινοῦ, Θεοδώρου Γ' ραπτοῦ
28	Π	Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ 20.000 μαρτύρων καέντων, Δόμνας, Σίμωνος Μυροβλήτου
29	Σ	Τῶν ὑπὸ Ἡρώδου 14 χιλ. ἀναπεθέντων ἁγίων νηπίων, Γεωργίου ὕμνογράφου
30	Κ	†ΜΕΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ, Ἀνυσίας ὁσ., Φιλαίρου μ., Λέοντος ὁρχιμ., Γεδεών
31	Δ	Μελάνης Ρωμαίας, Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐφεσ. στ' 10-17	Λουκ. ιη' 35-43	β' Ε'
4	Γαλ. γ' 23- δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Ἁγίας Βαρβάρας
5	Γαλ. ε' 22-στ' 2	Ματθ. ια' 27-30	Ἁγίου Σάββα
6	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. στ' 17-23	Ἁγίου Νικολάου
9	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. ιγ' 10-17	γ' ΣΤ'
12	Ἐφεσ. ε' 8-19	Ἰωάν. ι' 9-16	Ἁγίου Σπυρίδωνος
16	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24	δ' Ζ'
		Ματθ. κβ' 14	
23	Ἐβρ. ια' 9-10,32-40	Ματθ. α' 1-25	πλ. α' Η'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Χριστουγέννων
26	Γαλ. β' 11-18	Ματθ. β' 13-23	Συνάξεως Θεοτόκου
27	Πράξ. ς' 8-ζ' 5, 47-60	Ματθ. κα' 33-42	Ἁγίου Στεφάνου
30	Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 13-23	πλ. β' Θ'

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

- 4/12 Ἱ. Μητροπολιτικὸς Ναός. Ἑορτὴ τῆς Πολιούχου Ἁγίας Βαρβάρας.
- 5/12 Ἱ.Ν. Ἁγίου Σάββα ἐργατικῶν κατοικιῶν Προαστίου Δράμας.
- 6/12 Ἱ.Ν. Ἁγίου Νικολάου Δράμας, Ἀδριανῆς, Μαυροβάτου, Βαθυχωρίου, Δενδρακίων.
- 12/12 Ἱ.Ν. Ἀγ. Δώδεκα Ἀποστόλων Δράμας
- 15/12 Ἱ.Ν. Ἁγίου Νικολάου Δράμας.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ Ο ΔΡΑΜΑΣ κ. ΠΑΥΛΟΣ

Δρ. Θεολογίας Α.Π.Θ.
Έκλογή: 5/10/2005.
Χειροτονία: 9/10/2005.
Ένθρόνισις: 19/11/2005.

Α΄ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Έδρα: Δράμα, Βενιζέλου 168 Τ.Θ. 78, Τ.Κ.: 66100
Τηλέφωνο: (πρόθεμα 25210) Μητροπολίτου και
Γραφείων: 32362 Fax: 33014
e-mail: imdramas@otenet.gr
Internet site: www.imdramas.gr

Πρωτοσύγκελλος: Αρχιμ. Οικουμενικού Θρόνου
Γεώργιος Τσακίρογλου
Γραφείον Μητροπολίτου. Εισηγηταί: Αρχιμ. Χριστόδουλος Μετεντζίδης, Διάκονος Εὐάγγελος Μουτόπουλος, Εὐθύμιος Παπαδόπουλος

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

1. Μητροπολιτικόν

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Μέλη: Πρωτ. Ἀναστάσιος Κουρτεσίδης, Πρωτ. Ἀνέστης Παπαδόπουλος, Ἀναστάσιος Χατζηκυριακίδης (δικηγόρος), Δημήτριος Μπαϊρακταρίδης (πτυχ. Σχολῆς Ν.Ο.Ε.), Παντελεήμων Χατζητεκελῆς καὶ Ἰωάννης Μουτροπιδῆς (Ἐκκλ. Σύμβουλοι)

Γραμματεὺς: Δημήτριος Βογιατζῆς

2. Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Μέλη: Αρχιμ. Γεώργιος Τσακίρογλου καὶ Πρωτ. Ἀντώνιος Παυλίδης

3. Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμείον

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Μέλη: Αρχιμ. Γεώργιος Τσακίρογλου, Πρωτ. Ἀναστάσιος Κουρτεσίδης, Παντελεήμων Χατζητεκελῆς, Μαρία Παπαδάκη

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Γραφείον Γάμων καὶ Διαζυγίων – Γραφείον Α.Δ.- Τοπικόν ΤΠΟΕΚΕ: Αρχιμ. Χριστόδουλος Μετεντζίδης
Γραμματεὺς-Υπεύθυνος ἐπιστολογραφίας Μητροπολίτου: Δημήτριος Βογιατζῆς
Λογιστήριον-Ταμείον: Παναγιώτης Πετρίδης
Τεχνικόν Γραφείον: ...
Ὁδηγός: Εὐθύμιος Παπαδόπουλος
Κλητῆρ: Μιχαὴλ Τσαούσης
Ἐνοριακοί Ναοί: 102

Μοναστηριακοί Ναοί: 4
Εφημέριοι: ΠΕ 26, ΤΕ 3, ΔΕ 65, ΥΕ 3
Άγαμοι: 20, Ύγγαμοι: 75, Διάκονοι: 2
Σύνολον Κληρικῶν: 97
Συνταξιοῦχοι Ἱερεῖς: 25

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Ἀνδρῶα

Ἱερά Λαυρεντιανή Μονή Μεταμορφώσεως τοῦ
Σωτῆρος-Νέα Σουμελά

Διεύθυνσις: Τέρμα Εὐξείνου Πόντου
Τ.Κ. 661 00 Νέα Κρώμνη Δράμας

Γυναικεῖαι

1. Παναγίας Εἰκοσιφοίνισσης:

Ἔτος ἰδρύσεως: 452

Διεύθυνσις: Τ.Κ. 620 47 Πρώτη Σερρών
Τηλ: 2510-516581

Ἡγουμένη: Ἀλεξία Μοναχή (Μον. 23)

2. Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος:

Ἔτος ἰδρύσεως: 1976

Διεύθυνσις: Τ.Κ. 661 00

Ταξιάρχαι Δράμας, Τηλ: 25210-45023

Ἡγουμένη: Πορφύρια Μοναχή (Μον. 30)

Μετόχια Ἱερᾶς Μονῆς Εἰκοσιφοίνισσης:

- α. Παναγία ἡ Ἡλιόκαλλη ἐν Σέρραις
- β. Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Θάσου

ὑπό ἀναστάσιν:

Ι.Μ. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Πρασινάδας

Παρανεστίου. Τηλ. 25240-22032
ὑπεύθυνοι: Ἀνατόλιος Μοναχός

Β'. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θεῖον Κήρυγμα

Ὁ Πρωτοσύγκελλος, ὁ ἱεροκέρυξ Σεβαστιανός Τσιαντῆς (τηλ. 25210-32782 καὶ 32733), οἱ ἀρχιερατικοὶ ἐπίτροποι, οἱ ἐφημέριοι πτυχιῶχοι Κληρικοί, ὡς καὶ οἱ ἐντεταλμένοι λαϊκοὶ Θεολόγοι.

Κατήχησις

Κατηχητικὰ Σχολεῖα: Κατώτερα, Μέσα, Ἀνώτερα, σύνολον 45.

Κύκλοι μελέτης Ἀγίας Γραφῆς, σύνολον 55.

Ἑσπερινὰ Ὁμιλία

Εἰς τὰς ἐνορίας τῆς Δράμας καὶ τὰς ἔδρας τῶν ἀρχιερατικῶν περιφερειῶν, σύνολον 14.

Ραδιοφωνικαὶ ἐκπομπαὶ

Μέσω ἀναμεταδότη μετὰδίδεται τὸ πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφ. Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ «Πειραιῆς Ἐκκλησία».

Ἱερά Ἐξομολόγησις

Εἰς μὲν τὴν πόλιν καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγγέλλου καὶ ἄλλων πεπειραμένων κληρικῶν. Κατὰ τὰς περιόδους τῆς Νηστείας 20 Πνευματικοὶ Πατέρες περιοδεύουν ἀπάσας τὰς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Βιβλιοπωλεῖον «ΖΥΓΑΚΤΗΣ»

Γεωργίου Σταύρου 2. Τηλ. 25213 03736.

Κατασκηνώσεις

Μόνιμοι εγκαταστάσεις εις Γρανίτην καὶ Ἐξοχὴν Δράμας. Ὑπεύθυνοι: Ἀρρένων: Ἀρχιμ. Σεβαστιανός Τσιαντῆς. Θηλέων: Ἐλισάβετ Στάθη, Ἐκπαιδευτικός.

Ἀντιαιρετική Δράσις

Ὑπεύθυνος: Ἀρχιμ. Σεβαστιανός Τσιαντῆς

Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν

Ὑπεύθυνος: Ἀρχιμ. Χρῦσανθος Σαββίδης

Ὑπηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας

Ὑπεύθυνος: Πρωτ. Αναστάσιος Κουρτεσίδης

Βιβλιοθήκη Ἱ. Μητροπόλεως ἐν τῷ Ἐπισκοπείῳ

Ὑπεύθυνος: Παναγιώτης Πετρίδης

Ποιμαντική Στρατοῦ

Ὑπὸ τοῦ Ἱερέως τοῦ Συντάγματος καὶ τινων Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Αἴθουσα Διαλέξεων

1. Ἱερᾶς Μητροπόλεως «Ἑλληνικὸν Φροντιστήριον Τραπεζοῦντος». 2. Χριστιανικῆς Ἑστίας 3. ΓΕΧΑ.

Ὅρθόδοξοι Χριστιανικαὶ Ἀδελφότητες

α. ΖΩΗ. β. ΣΩΤΗΡ: Διακονοῦν τὸ κατηχητικὸν καὶ κηρυκτικὸν ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Γ'. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1. Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον: Ὑπεύθυνος ὁ Σεβασμιώτατος καὶ 31 Ἑνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα.

2. Ταμεῖον Ὑποτροφιῶν πρὸς ἐνίσχυσιν Ἱεροσπουδαστῶν καὶ Φοιτητῶν.

3. «Χριστοδούλειος οἶκος Ξενίας» παρὰ τὸν Ἱερὸν **Ναὸν Ἀγίας Τριάδος Δράμας.** Λειτουργεῖ ἡ τράπεζα ἀγάπης ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ πρωτ. Ἀναστασίου Κουρτεσίδη

Δ'. ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

Τοπικαὶ Ἑορταί: α) Ὑπεραγίας Θεοτόκου Εἰκοσιφοινίσσης εἰς τὴν ἐν Παγγαίῳ φερώνυμον Μονήν, ἐνθα εὐρίσκεται ἡ ἱερὰ εἰκὼν αὐτῆς (15 Αὐγ.). β) Ἀγίας Βαρβάρας, πολιούχου Δράμας (4 Δεκ.). γ) Ὁσίων Γερμανοῦ καὶ Διονυσίου, Ἀ' Πατριάρχου Κων/πόλεως, κτητόρων τῆς Ἱ.Μ. Εἰκοσιφοινίσσης (22-23 Νοεμ.). δ) 172 Ὁσιομαρτύρων, ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Εἰκοσιφοινίσσης ἀναιρεθέντων 24 Ἀπριλίου 1507 (Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ). ε) Ἀγίου Ἱεροεθνομάρτυρος Χρυσοστόμου, Μητροπολίτου Δράμας - Σμύρνης (Κυριακὴ πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ). στ) Ὁσίου Γεωργίου τοῦ Νέου Ὁμολογητοῦ (4 Νοεμβρίου) καὶ λιτάνευσις τῆς λάρνακος Αὐτοῦ ἐν Δράμᾳ κατὰ τὴν Δ' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν. ζ) Ἀγίου Δαβίδ, τελευταίου αὐτοκράτορος τῆς Τραπεζοῦντος, 1η Νοεμβρίου.

Ἱερὰ λείψανα

- Εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς καὶ τινὰς Ἱεροῦς Ναοὺς. Μέγα μέρος τῶν ἱερῶν λειψάνων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης ἐσυλήθη ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐπιδρομέων καὶ κατακτητῶν κατὰ τὰ ἔτη 1917 καὶ 1941-1944 καὶ κατακρατεῖται εἰς Σόφειαν.

- Ὁσίου Γεωργίου τοῦ Νέου εἰς Ἱ. Μονὴν Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Ταξιάρχων (Σίψα Δράμας).

Ε'. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Μουσεῖον Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης: Παραπλευρῶς τοῦ Ἐπισκοπείου.

Ἱστορικά Μνημεῖα: α) Ὁ Ἱερός Ναός Ἀγίας Σοφίας Δράμας, 10ου αἰῶνος. β) Ὁ Ἱερός Ναός τῶν Ἀγίων Ταξιάρχων Δράμας, 14ου αἰῶνος. γ) Ὁ παλαιός Μητροπολιτικός Ναός Δράμας, 18ου αἰῶνος.

ΨΗΣΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

- * Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ (ὅλον τὸ ἔτος)
- * Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ
- * Μεγάλῃ Ἑβδομάδᾳ
- * Ἀγίων Ἀποστόλων
- * Δεκαπενταυγούστου
- * Τεσσαρακοστῇ Χριστουγέννων

Ἐπίσης νηστεύουμε χωρὶς λάδι κατὰ τίς παρακάτω ἑορτές, ὅποιαδήποτε ἡμέρα κι ἂν τύχουν, ἐκτός ἐάν συμπέσῃ Σάββατο ἢ Κυριακή, ὅποτε καταλύουμε μόνο κρασί καὶ λάδι:

- * 5 Ἰανουαρίου, παραμονὴ Θεοφανείων
- * 29 Αὐγούστου, ἀποτομή τῆς κεφαλῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου
- * 14 Σεπτεμβρίου, Ὑψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ

ΚΑΤΑΛΥΣΕΙΣ ΨΗΣΤΕΙΩΝ

Κατὰ τὴν Τετάρτη καὶ Παρασκευή, ὅταν αὐτὴ συμπίπτῃ μὲ Δεσποτικὴ ἑορτὴ ἢ Θεομητορικὴ ἢ ἑορτὴ Ἀγίων, ἐπιτρέπεται κατάλυσις ἄλλοτε γενικὴ καὶ ἄλλοτε μερικὴ. Συγκεκριμένα:

Α) Κατάλυσις εἰς πάντα

- * Ἀπὸ 25 Δεκεμβρίου μέχρι 4 Ἰανουαρίου καὶ στίς 6 Ἰανουαρίου.

- * Από τήν Κυριακή τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου μέχρι τήν Κυριακή τοῦ Ἀσώτου.
- * Κατά τήν Ἑβδομάδα τῆς Τυροφάγου (μόνο τυρί, ἀλλά καί λοιπά γαλακτοκομικά, ὄχι ὅμως κρέας).
- * Κατά τήν ἑβδομάδα τῆς Διακαινησίμου (Κυριακή τοῦ Πάσχα μέχρι τοῦ Θωμᾶ).
- * Κατά τήν ἑβδομάδα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (μετά τήν Πεντηκοστή).

Β) Κατάλυσις ἰχθύος

Κατά τίς 7 Ἰανουαρίου, 2 Φεβρουαρίου, 25 Μαρτίου, 24 καί 29 Ἰουνίου, 6 καί 15 Αὐγούστου, 8 Σεπτεμβρίου, 14 καί 21 Νοεμβρίου.

Γ) Κατάλυσις οἴνου καί ἐλαίου

- * κατά τίς 11, 16, 17, 18, 20, 22, 25, 27, 30 Ἰανουαρίου
- * κατά τίς 8, 10, 11, 17, 24 Φεβρουαρίου
- * κατά τίς 9, 26 Μαρτίου
- * κατά τίς 23, 25, 30 Ἀπριλίου
- * κατά τίς 2, 8, 15, 21, 25 Μαΐου
- * κατά τίς 8, 11, 30 Ἰουνίου
- * κατά τίς 1, 2, 17, 20, 22, 25, 26, 27 Ἰουλίου
- * κατά τήν 31η Αὐγούστου
- * κατά τίς 1, 6, 9, 13, 20, 23, 26 Σεπτεμβρίου
- * κατά τίς 6, 18, 23, 26 Ὀκτωβρίου

- * κατά τίς 1, 8, 12, 13, 16, 25, 30 Νοεμβρίου
- * κατά τίς 4, 5, 6, 9, 12, 15, 17, 20 Δεκεμβρίου

Κατά τίς νηστείες τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί τῶν Χριστουγέννων (ἀπό 21 Νοεμβρίου ἕως 12 Δεκεμβρίου) καταλύουμε ψάρι, ἐκτός Τετάρτης καί Παρασκευῆς.

Ὅλα τά Σάββατα καί τίς Κυριακές τοῦ ἔτους δέν νηστεύουμε ἀπό κρασί καί λάδι, πλὴν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

ΨΗΣΤΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΓΑΜΟΙ

- α) Ἀπό τῆς 17ης Δεκεμβρίου μέχρι τῶν Χριστουγέννων
- β) Ἀπό τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς μέχρι καί τοῦ Μεγάλου Σαββάτου
- γ) Ἀπό τῆς 1ης μέχρι καί τῆς 14ης Αὐγούστου
- δ) Τήν 29ην Αὐγούστου, Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
- ε) Τήν 14ην Σεπτεμβρίου, τοῦ Σταυροῦ
- στ) Τήν 5ην Ἰανουαρίου, παραμονή Θεοφανεῶν

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΕΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΜΗΝΕΣ	ΕΣΠΕ- ΡΙΝΟΣ	ΟΡΘΟΣ	ΑΠΟΛ. Θ. ΛΕΙ- ΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	5:00	7:30	10:30
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	5:00	7:30	10:30
ΜΑΡΤΙΟΣ	6:00	7:30	10:30
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	6:00	7:00	10:00
ΜΑΪΟΣ	7:00	7:00	10:00
ΙΟΥΝΙΟΣ	7:00	7:00	10:00
ΙΟΥΛΙΟΣ	7:00	7:00	10:00
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	7:00	7:00	10:00
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	7:00	7:00	10:00
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	6:00	7:30	10:30
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	5:00	7:30	10:30
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	5:00	7:30	10:30

ΑΓΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ	ΕΝΑΡΞΙΣ
ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ	7:30 π.μ.
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ	7:00 π.μ.
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ	7:30 π.μ.
ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ	7:30 π.μ.
ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ	7:30 π.μ.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ	ΕΝΑΡΞΙΣ
ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΗ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΕΓΑ ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΝ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ ΜΕΓΑΣ ΚΑΝΩΝ	Ὡς ὁ Ὁρθρος ἢ ὁ Ἑσπερινός τοῦ μηνός Ὡς ὁ Ἑσπερινός τοῦ μηνός 7:00 μ.μ. 7:00 μ.μ. Ὡς ὁ Ἑσπερινός τοῦ μηνός

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	
ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ ΤΟΥ ΝΥΜΦΙΟΥ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΕΣ ΘΕΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ - Ἱερὸν Εὐχέλαιον ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ - Ἀχολ. τοῦ Νιπτήρος ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ ΠΡΩΙ - Ἑσπερινός καὶ Θεία Λειτουργία ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ ΕΣΠΕΡΑΣ - Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Παθῶν ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΡΩΙ - Μ. Ὁρες, Ἀποκαθάρσεις ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΣΠΕΡΑΣ - Ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΣΠΕΡΑΣ - Ἑξοδος τοῦ Ἐπιταφίου ΜΕΓΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΠΡΩΙ - Ἑσπερινός καὶ Θεία Λειτουργία	7:30 μ.μ. Ὡς ὁ Ὁρθρος τοῦ μηνός 5:00 μ.μ. 7:00 μ.μ. 7:00 π.μ. 7:00 μ.μ. 8:00 π.μ. 7:00 μ.μ. 9:00 μ.μ. 8:00 π.μ.

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ	
ΕΝΑΡ. ΤΗΣ ΠΑΝΝΥΧΙΔΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ Β' ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ (Εἰς τὸν Ἱ. Μητροπολιτικόν Ναὸν Δράμας; 10:30 π.μ.)	11:00η νυκτερινή 12:00η νυκτερινή Ὡς ὁ Ἑσπερινός τοῦ μηνός

Αἱ Μεγάλαι Βασιλικαὶ Ὁραὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ Θεοφανείων ἀναγι-
γνώσκονται τὸ ἑσπέρας τῆς προπαραμονῆς. Τὸ Εὐχέλαιον τῆς Μεγάλης Τε-
τάρτης εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Νικολάου Δράμας τελεῖται 4:00 μ.μ.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ
Ν. ΔΡΑΜΑΣ

Τ. Μητρόπολις Δράμας imdramas@otenet.gr	25210 32362
	Fax: 25210 33014
Δήμος Δράμας dimos-dramas@dra.forthnet.gr	25210 25555
Δήμος Δοξάτου info@doxato.gr	25210 69528
Δήμος Προσοτσάνης dimarxeio@prosotsani.gr	25223 50103
Δήμος Παρανεστίου n. kagiaoglou@paranesti.gr	25243 50100
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Αστυνομική Διεύθυνσις Δράμας	25210 22341
Τμήμα Τροχαίας Δράμας	25210 22340
Ελληνικά Ταχυδρομεία	25210 48320
Δασαρχείον	25210 57841
Αρχαιολογικόν Μουσείον	25210 31365
ΟΤΕ	25210 26999
Σπήλαιον Πηγών ποταμού Άγγιτη (Μααρά)	25220 60460
Χιονοδρομικόν Κέντρον Φαλακρού	25210 62224
	25230 81000
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	
Νοσοκομείον Δράμας	25210 23351
Κέντρον Υγείας Παρανεστίου	25240 22222
Κέντρον Υγείας Προσοτσάνης	25220 22222
Κέντρον Υγείας Κ.Νευροκοπίου	25230 22222
ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	
Κ.Τ.Ε.Λ. Δράμας	25210 32421
Ο.Σ.Ε. Δράμας	25210 36569
ΤΑΞΙ Δράμας 25210 22022 25210 32111	25210 21112

[illegible]

ΤΟ ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΡΑΜΑΣ
Α Φ Ι Ε Ρ Ω Μ Ε Ν Ο Ν
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΚ ΘΡΑΚΗΣ
ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ
ΕΤΥΠΩΘΗ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 2017
ΕΙΣ ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΜΕΛΙΣΣΑ

Σελιδοποίηση-Έκτύπωση-Βιβλιοδεσία

Γραφικές Τέχνες «Μέλισσα»

570 21 Ασπροβάλτα Θεσσαλονίκης

Τηλ.: 23970 23313 - Fax: 23970 21754 E-mail: melissa@melissaprint.com